

ANUL V

Nr. 34-35-36

APRILIE—IUNIE

1976

Serie nouă

REVISTA NOASTRĂ

ANUL V — Nr 34-35-36

aprilie-iunie 1976

REVISTA NOASTRĂ

— FONDATA IN 1912 —

PUBLICAȚIE
A ELEVILOR
LICEULUI
„UNIREA”
FOCȘANI

Nu avem decît o patrie

*Nu avem decît o patrie
Cu guri de rai și reavăn de rășină,
cu flori albe pe ramurile
candorii,
pe care uneori o numim ca și strămoșii
iubirea de neam și de moșie.
Nu avem decît o patrie
cu oameni care trec
și copii care cresc
laolaltă cu floarea de colț
și azurul de Voroneț prin istorie.
Nu avem decît o patrie,
pe care o cinstim
arcuindu-i destinele noastre oneste
peste timp,
sub forma marilor curcubee de vis.*

Constanța TAZLAU

Patria trăind

*Și vine un timp cînd despre Patrie vorbim
ca despre-o garanție a sufletului sfînt
sau ca o trecere supremă
spre-un nou legămînt.
Și vine un timp cînd Patria-și spune
mîndria trăind sentimentele noastre,
cum lanul de grîu trăiește
cîntecul păsărilor măiastre.
Și vine un timp cînd fiecare
știe ce-i dorul după cum
privește de atent străbunii
ce încă mai trăiesc printre noi acum...
De-aceea eu cred în anotimpuri,
anotimpuri de iubire, anotimpuri de flori,
anotimpuri de Patrie,
anotimpuri de sărbători...*

Virgil PANAIT

Gînd de pace

Uneori,
 Cînd stau cu capul în poala mamei
 Îmi pare că sînt
 o pasăre
 suplă și limpede ca un diamant,
 O pasăre
 de miere și oțel,
 spintecînd parfumul sonor al nopții,
 pentru ca soarele,
 rotund, ca gîndul de pace al mamei
 să răsară...

Natalia DINU
 Liceul agricol Odobești

Monument

Mi-e inima un monument
 Incununat de laurii
 Soarelui.
 Mîinile mele
 Încă stîngace
 Vor să modeleze din seva
 Soarelui
 Un porumbel
 Alb,
 Curat,
 Monument imaculat,
 Pe-al cărui soclu
 Voi scrie
 Cu mîna mea
 Încă stîngace :

„PACE“.

Mirela SAMOILĂ
 — Soveja —

Dintre sute de catarge

Primăvara

E primăvară !
 Și mireme de sălcii pletoase
 Imi cuprind trupul.
 E timpul să dezlegăm
 Ochii ieilor
 Și din potirele de jad
 Să bem focul rodului.
 E primăvară !
 Și crinii răspîndesc fiori
 Din alba și poroasa lor petală.
 Pe umeri port veșmînt
 De zădă înflorit
 Și-n mîna un ulcior
 Cu apă neîncepută.
 Hai, primăvară,
 Despletește-mi părul
 Cu mîinile tale de vînt
 Și ochii tăi de soare ;
 Așterne-mi în cale covor
 De trifoi cu patru foi
 Și nu uita să dezlegi
 Vraja fîntînii.

Rodica ȘORICĂU

Al cincilea anotimp...

Ceasul s-a lăfit
 și a cuprins un întreg perete ;
 Acele lui măsoară
 în alte unități,
 Un imposibil timp.
 Eu am devenit melc,
 cu un mare ochi în talpă,
 Și se pare că mă îndrept,
 Spre un al 5-lea anotimp.

Doina NEAMȚU
anul III C

Cale de mijloc

E mult spre cărarea lăsată-napoi
 Sau doar înainte se surpă ruine ?
 De-ar fi să-ngenunchi pe mormîntu-mi de piatră
 Știu : pulberea albă nu-mparte suspine.
 Cînd pleci dup-o nevestită poruncă
 Te-apleci sărutînd strămoșeștile luturi ;
 Cum goana ființei se-aude prin clipe,
 Cînd pașii ne poartă spre lumea de fluturi.

Dorina BUCA
— Panciu —

Debuturi

CURCUBEUL

După ploaie,
Mi-a venit o idee :
Am întins mina
Și am căutat ghemul de foc.
După un nor,
L-am prins de-o rază
Și-am tras.
Și soarele s-a deșirat într-un
lung
curcubeu.

Luminița DUMITRAȘCU

anul III A

Liceul de mecanică nr. 1

Focșani

OMUL

Formă de lut unduită de doruri,
Pulsăție de viață cu scilpiri de
alabastru,
Pământ frământat și stropit cu iubire,
Plămadă de suflet născut în jocuri
sălbatice
De gânduri.
Da, omule, privește umbra în soare
Și vei vedea
Un vis de lumină cu formă de valuri
Cu un parfum de mare, iarbă și
piatră.

Corneliu MIRON

anul III B

Liceul de mecanică nr. 1 Focșani

Colțul vechilor colaboratori

GÎNDURI

Unii își câștigă autoritatea prin numire. Aceștia domină. Alții și-o capătă prin propria valoare, muncind pentru ei și pentru cei mulți. Aceștia se impun.

Există și blazare adevărată, fără poză. „Gioconda” e genială prin zîmbetul înțelegător al atotcunoașterii cu care sfidează nepătrunsul. Căci de fapt, unde privește Gioconda?

Un alpinist mediocru a atins într-o iarnă o culme pînă atunci inabordabilă. Pentru a-și immortaliza succesul și-a scris toată biografia pe zăpezile considerate de el veșnice. Peste citva timp a venit vara.

Noblețea unui om are ca fundament bunătatea — granitul măreției sufletești adevărate, care impune prin sine. Iată de ce grandomania e castel de nisip.

Oricît va fi cineva presat de timp,

nu-și va sfărîma ceasul ca răzbunare. Nimeni nu aruncă peștele în apă ca să-l înecă.

Oricît de mari ar fi interesul și inclinațiile unui creator, dacă-i lipsește conștiința aptitudinii, nu mai poate fi vorba de vocație. Pentru a lupta nu-i de ajuns să ai arme; e necesară și conștiința, convingerea puterii.

Sînt oameni care cu o brumă de cunoștințe, foarte îndrăzneți și locvace, jonglează cu ceea ce știu, fără a-și pune mîntea la contribuție, făcîndu-i pe cei neavizați să-i considere drept culți. Din păcate, sînt întocmai ca oglinzile: reflectă totul, fără a reține sau a modifica ceva.

Dragostea și ura sînt printre pușinele lucruri contrarii care se și completează. De aici derivă relativa statornicie atît în dragoste, cit și în ură.

Maricel POPA

Comemorări

Victor Ion POPA

(1895-1946)

La 30 martie 1976, s-au împlinit 30 de ani de la moartea autorului „Mușcatei din fereastră”. Cu acest prilej, în semn de omagiu reproducem fotografia alăturată și poezia LINIȘTE, semnată cu pseudonimul Gh. A. Hamza, creație cu care a debutat*) în paginile vechii serii a REVISTEI NOASTRE. De asemenea, publicăm articolul datorat unuia dintre cercetătorii vieții și operei lui V. I. Popa, conf. dr. Const. Parfene, căruia îi mulțumim și pe această cale.

LINIȘTE...

*Pulbere argintie, luna
Ninge-n tremur pe cărări,
Fermecînd ca totdeauna
Codrul plin de-nfiorări.*

*Firea-i toată adormită,
Lumea doarme... codrul tace...
Luna muncii, liniștită
Priveghează-ntreaga pace.*

*Liniștea-i atît de sfîntă
În odihna-ntregii firi,
Că nici grierul nu cîntă,
Doarme vîntu-n crengi subțiri.*

*Numai eu sînt treaz și-mi pare
Că din loc de m-aș mișca
Codrul pînă-n depărtare
S-ar trezi și m-ar muștra...*

Gheorghe A. HAMZA

(„Revista noastră”, anul I, nr. 2,
1 decembrie 1912, pag. 27).

*) Vezi și articolul „Debutul lui Victor Ion Popa” de P. Dima în „Revista noastră” (serie nouă), anul II, nr. 10-12/1973.

VICTOR ION POPA

și o definiție modernă a teatrului

de conf. dr. Constantin PARFENE

Absența unor lucrări autohtone cu caracter reflexiv mai larg privind arta spectacolului continua să fie resimțită, în perioada 1920—1940, când Victor Ion Popa își desfășura fascinanta activitate pe tărîmul teatrului. Contribuții ca *Arta actorului* (1932) de Tudor Vianu, *Pretexte pentru o dramaturgie românească* (1936) de Haig Aterian, *Modalitatea estetică a teatrului* (1937) de Camil Petrescu, deși valoroase prin substanță, sînt lipsite de autoritatea profesionistului, de girul experienței acumulate prin repetate căutări și realizări scenice. Autoritatea profesionistului inspirat, dublată de aceea a teoreticianului luminat, care gîndește modern și în perspectivă, este ilustrată, în epocă, de activitatea unor **oameni de teatru compleți**, printre care numele lui Victor Ion Popa se detașează proeminent.

Identificîndu-și întreaga existență cu teatrul, un artist ca Victor Ion Popa îl privea **dinăuntru**, mai bine zis, îl **trăia**, cu întreaga sa ființă. El își redactează *Micul îndreptar de teatru* după o îndelungă practică regizorală și scenografică. Lucrarea citată este una din contribuțiile de înaltă profesionalitate elaborate la noi, în perioada interbelică, avînd ca obiect **arta spectacolului**.

La curent cu realizările teatrale novatoare, în plan european, Victor Ion Popa acționează pentru un teatru **românesc**, în raport de continuitate cu tradiția națională, aderent la condițiile noastre specifice și deschis experiențelor innoitoare.

Una din problemele teoretice care l-au preocupat pe autorul **Ciutei** a fost și posibila **definiție a teatrului**, în contextul celorlalte arte. Victor Ion Popa a abordat problema cu diverse prilejuri și în diferite locuri, emițînd, de fiecare dată, interesante observații. Odată, el definește teatrul ca o „gazetărie a literaturii”; într-un loc, ca „raportul de infuzie reciprocă dintre o masă de oameni și o scenă reînviată”; într-un alt loc, drept „o artă integrală — un tot, care strînge în el, laolaltă, toate artele ritmului”, dar nu în accepțiune wagneriană, ci în sensul conlucrării diverselor mijloace de exprimare a sensibilității omenеști, rostul fiind „să pătrundă în om pe toate căile, să-l țintuiască în jețul său”. Frecventă este ideea că teatrul „e o artă **convențională**”, care cere, ca o condiție indispensabilă a existenței sale, acceptarea acestei convenții de către public. Forța spectacolului teatral ar consta în **sugestie**. Teatrul e un „instrument de sugestie în masă, căruia masa i se supune conștientă de toată nerealitatea în care va viețui în cele cîteva ore ale spectacolului”. Uneori, Victor Ion Popa folosește, ca și Camil Petrescu, termenul **exhibiție**, pentru desemnarea caracterului **convențional** al spectacolului de teatru.

Confruntînd formulările întîlnite în diverse locuri, putem identifica atributele caracteristice ale artei spectacolului, așa cum a înțeles-o Victor Ion Popa. În concepția sa, **teatrul este o artă de-sine-stătătoare**. E o artă a **reprezentăției**, constituită în sinteza text-interpretare tehnică, a cărei finalitate implicată este crearea unei **iluzii**, a unei **suprarealități polivalente**.

Definind teatrul ca **artă autonomă**, ca sinteză originală a mai multor arte (poezie, pictură, muzică, oratorie, mimică, dans), Victor Ion Popa se află pe o poziție modernă, în descendența unor teoreticieni ca Eduard Devrient, Richard Wagner (teatrul ca artă „totală”), I.L. Caragiale (teatrul — artă autonomă, convențională), Antonin Artaud (spectacolul teatral — expresie a omului de teatru **total**), Gordon Craig, Meyerhold, Tairov ș.a. O asemenea concepție despre teatru presupune depășirea aristotelismului. Deși în gîndirea teatrologului român se întîlnesc ecouri din

(Continuare în pag. 558)

Un nume:

Mihaela DULCU

*Un greieruş
se joacă-n vers*

Un greieruş se joacă-n vers
Ca-ntr-o baladă de-altădată,
Il prind şi eu şi-n gîndul şters
Mai vie sint ca niciodată.

Reiau tăcută vechiul mers
Cu doruri tari pe calea mălă,
Un greieraş se joacă-n vers
Ca-ntr-o baladă de-altădată.

Demult trecut-a ceas advers
De cînd mai nimeni nu mă cată,
Dar peste tot în unîvers
Răgaz de clipă minunată:
Un greieruş se joacă-n vers

*Privesc
frumosul dimprejur*

Privesc frumosul dimprejur
Şi-alerg să-l prind cît mai devreme,
Dar pînă-acolo drumu-i dur
Şi glezna grea şi braţul geme.

Mă-ntreb de sufletu-mi e pur
Să scriu ori vers ori teoreme,
Privesc frumosul dimprejur
Şi-alerg să-l prind cît mai devereme.

Mă aflu-n joc, în vechi retur,
Şi fug pe jos sau în tirime
Şi merg 'nainte prin azur,
Şi ca să aflu taina-n steme

Privesc frumosul dimprejur.

*Păpuşa mea
cu chip de om*

Păpuşa mea cu chip de om
Îmi spune zilnic o poveste,
Colind prin şori şi prin atom
În toate zilele aceste.

Dar, oare, paradisu-l vom
Găsi şi noi şi nu pe creste?
Păpuşa mea cu chip de om
Îmi spune zilnic o poveste.

Prin vraja ei sint micul gnom
În căutări de păci celeste
Ce suie, suie-al vieţii pom
Şi cînd n-oi fi imi dă de veste

Păpuşa mea cu chip de om.

*Mă-nalţ
ca pasărea de gînd*

Mă-nalţ ca pasărea de gînd
Pe nori de toamnă-n depărtare,
Încerc cu toţi poezii-n rînd
O verticală deşteptare.

Sînt volbură de foc arzînd
În stih ce cade-n fulgerare,
Mă-nalţ ca pasărea de gînd
Pe nori de toamnă-n depărtare.

Să fiu acolo mai curînd
Un fulg de aur în urcare,
De-aceea nu mai întreb cînd,
Ci-n calma lumii liberare

Mă-nalţ ca pasărea de gînd.

Prietenii revistei

Romulus VULPESCU

— inedit —

EXISTENȚA   ÎNGERILOR
 < > > > >   > > > > >

Sfinte,
 m-au acuzat
 că am ucis un înger
 Dumnezeu,
 care ignoră dreptul roman
 (sau care l-a uitat
 - ceea ce e totuna -),
 mi-a cerut să dovedesc eu
 că nu l-am ucis.

confruntelor mei,
 membrii cercului literar
 "I. M. Răscu" al
 "Discursului Unirea",
 editori participativi
 publicații
 "Revista noastră"

Drept care,
 condamnat la iad perpetuu,
 fabric pe viața
 îngerii de hârtie
 cu aripi de iută,
 conform
 regulamentului penitenciar
 băștinăș.

(inedit)

Romulus Vulpescu

25 mai, 1976. O zi în plină primăvară, când razele soarelui mângâie pentru ultima oară uniformele promoției anului 1976. Cîteva lacrimi se scurg din ochii tinerilor absolvenți. Clopoșelul nu ezită a ne chema în clasele noastre pentru ultima oară. În cîteva clipe, retrăim întreaga noastră viața de elev și sufletul ni se umple de regrete.

Acum, la clipa despărțirii, reprezentanții noii promoții de absolvenți ne împărtășesc cîteva din gîndurile și sentimentele lor pline de recunoștință.

LA REVEDERE în 1986!

Doina RUMEGA, anul IV A :

— Lăsăm în urmă ani bogați și frumoși, în care s-au împletit inocența copilăriei zvăpăiate cu neastîmpărul și emoțiile adolescenței, ani în care am încercat să devenim oameni, să ne definim personalitatea.

Avem în față ani noi, ai maturității și împlinirilor, ani în care vor rodi toate eforturile noastre de pînă acum. Vrem să fie puzderie de flori...

— Frumoase gînduri pline de un tineresc optimism. Succes, Doina !

Carmen VILCU, anul IV B :

— Nutrim în aceste momente gînduri de despărțire și în același timp gînduri pentru viitor. Acum clipele petrecute pe băncile liceului au început să dispară sau să se estompeze în mintea și sufletul nostru. Am trăit clipe de tensiune, de incertitudine, șovăieli, căutări, dar și clipe de satisfacții și de bucurii depline, clipe în care adolescența noastră și-a spus cuvîntul. Și am mai întîlnit oameni, profesorii noștri de toate zilele, care cu un zîmbet sau o dojană ne-au dăruit încredere în noi. Pentru toți și pentru atîtea anotimpuri petrecute împreună, un zîmbet de recunoștință.

Cornelia VOICU, anul IV C :

— Este clipa care pune capăt unei perioade frumoase și plăcute din viața noastră. Este clipa despărțirii de toți cei dragi, cu care am stat împreună patru ani lungi asemenea unor vise de adolescenți.

Anii s-au scurs prin clepsidra timpului, iar noi rămînem cu aducerile-aminte. De acum înainte, porțile liceului ni se închid și ni se deschid larg porțile intrării noastre în viață.

Nicu DOBRE, anul IV D :

— Clipa despărțirii a sosit acum cînd începem să trăim adevărata viață. Fiecare din noi merge de acum înainte pe un drum trăinic făcîrî încă din această perioadă. Toate acestea nu s-au putut realiza decît prin perseverența, dragostea și dăruirea totală a profesorilor noștri, care au dorit ca munca să nu le fie zadarnică. De aceea noi, anul IV D, trăim sentimente de adîncă recunoștință mulțumind din inimă tuturor celor care au contribuit la realizarea noastră ca oameni.

— Frumos omagiu și adînci sentimente de recunoștință. Succes, Nicu ! Succes, anul IV D !

Mariana NICODEL, anul IV E :

— Este ceva ce se rupe în tine, fără voința ta, în aceste momente în care inevitabila despărțire își face loc printre noi, dar, după cum fiecare sfîrșit presupune de cele mai multe ori un început, să pornim încrezători în forțele noastre pe acest nou drum, nu înainte de a mulțumi celor ce ne-au deschis ferestrele luminii și cunoașterii. Rodul muncii lor de fiecare clipă va înflori, nimic nu a fost în zadar.

— Tuturor vă urmă numai succese. Succes în viața promoției pe care o reprezentați !

Gabriel DULCU

Constantin CIOPRAGA-60

La ora bilanțului, profesorul Ciopraga vine în fața cititorilor săi cu o operă bogată și complexă. În structura impunătorului edificiu, intră monografiile („Calistrat Hogaș”, 1960; „George Topîrceanu”, 1966; „Mihail Sadoveanu”, 1966; „Hortensia Papadat-Bengescu”, 1973), sinteze („Literatura română / 1900-1918 /”, 1971; „Personalitatea literaturii române”, 1973), cronici și articole („Portrete și reflecții literare”, 1967), versuri („Ecran interior”, 1975).

În curînd, vom vedea în librării: „Literatura română” (perioada interbelică), „Între Ulysse și Don Quijote” (articole), romanul „Nisipul” și prima versiune românească a monografiei „La vie et l'oeuvre de Ion Creangă” de Jean Boutière.

Dar nu numai multilateralitatea preocupărilor sale i-a asigurat un loc de frunte printre reprezentanții de azi ai literelor române. În pas cu epoca sa, Const. Ciopraga are sub ochiul său critic întregul nostru fenomen literar, în legătură cu care a emis și emite numeroase judecăți de valoare, într-un limbaj limpede și elevat. Avînd o privire de ansamblu asupra literaturii naționale și universale, el a reușit să surprindă coordonatele creației noastre în „Personalitatea literaturii române”, operă unică în felul ei, întîmpinată elogios de întreaga presă. Principale lucrări de referință au devenit, chiar de la apariție, și cele închinete scriitorilor săi preferați: Mihail Sadoveanu, Calistrat Hogaș, George Topîrceanu, Hortensia Papadat-Bengescu.

Un suflet delicat vibrează în „Ecran interior”, versuri dăltuite clasic la temperatură romantică.

Este, fără îndoială, un strălucit model prin echilibrul spiritual, care explică și urbanitatea criticii practice, prin întinsa cultură acumulată, prin temeinicia muncii sale creatoare. Distanța și modestia sînt alte laturi deosebite ale acestei mari personalități.

Colaboratorii „Revistei noastre” s-au bucurat și se bucură și de sprijinul moral al ilustrului cărturar. Sînt încă vii impresiile produse de vizita sa la Liceul „Unirea”, în octombrie 1974, cu care prilej a condus prima ședință a cercului literar „I. M. Rașcu”.

În ultimii ani, a participat la numeroase manifestări literare organizate la Focșani și în alte localități ale județului Vrancea. Este vorba de simpoziioanele și sesiunile științifice dedicate scriitorilor I. M. Rașcu, Al. Vlahuță, Mihail Steriade.

La 12 mai 1976, profesorul Ciopraga împlinește șase decenii. Îi dorim din toată inima viață lungă și rodnică, spre binele culturii și literaturii noastre socialiste!

P. DIMA

*) În 1975, a apărut și în limba franceză (n.a.)

Cultivarea limbii

O ÎNVĂȚARE TEMEINICĂ ȘI EXPRESIVĂ*)

opinii

prof. Petruche DIMA

Introdusă ca obiect de învățămînt în gimnaziul și liceu acum o sută de ani, limba română a fost văzută de mentorul „Junimii” ca un mijloc eficace de întărire a unității naționale. În acest sens, el a militat energic. Tot prin strădania lui Malo-rescu și a altor oameni de cultură, s-a impus ortografia fonetică, s-a îmbogățit vocabularul, s-au stabilit norme unice, care au suferit și suferă modificări dictate de evoluția limbii. În procesul instructiv-educativ, ea a cucerit și-și păstrează un loc însemnat (în clasele I-VIII), îndeplinindu-și astfel rolul intuit de marele cărturar.

După apariția *Gramaticii Academiei* (în două ediții) și a *Indreptarului ortografic, ortoepic și de punctuație* (în trei ediții), au cunoscut o reală îmbunătățire și manualele de limba română. În cea mai mare parte, savanțurile au fost înlăturate, caracterul aplicativ a devenit tot mai pronunțat.

Și totuși...

Și totuși, rezultatele nu ne pot mulțumi pe deplin. Din mai multe pricini.

În primul rînd, dispariția unor examene produce o „liniște” generală, atît în rîndul elevilor, cît și în rîndul multor cadre didactice. Examenul îi obliga și pe unii și pe alții să depună eforturi susținute, știind că succesele și insuccesele se împărțeau deopotrivă. (A fost o perioadă, după Eliberare, cînd se dădeau exa-

mene la sfîrșitul fiecărui an școlar. Era greu, dar cu folos).

În al doilea rînd, gramatica se predă numai pînă în clasa a VIII-a. În celelalte clase, se descurcă fiecare cum poate, iar șlefuirea se face în limita timpului pe care-l are la dispoziție profesorul de literatură. Dacă în anii I-IV, s-ar introduce săptămînal o singură oră destinată studiului limbii și stilului, saltul ar fi imens. La această vîrstă, elevii au mai multă experiență, lecturi în bună măsură asimilate și, în plus, capacitatea de a însuși profund normele limbii române literare.

În al treilea rînd, cu unele excepții, învățarea corectă și expresivă a limbii materne este lăsată în seama profesorului de specialitate. Da, fără îndoială, el poartă principala răspundere. Dar, într-o săptămîină, din cele 30 de ore, doar 3 sînt rezervate studiului literaturii române (nu limbii!). Alta ar fi situația dacă i s-ar cere elevului să vorbească corect și în celelalte... 27 de ore. Nici în învățămîntul superior (nefilologic) nu se procedează altfel. Pe cei mai mulți profesori îi interesează conținutul expunerii, nu și forma.

Lipsa frontului comun are consecințele pe care le vedem: absolvenți de liceu care nu știu să redacteze o cerere, titrați și chiar doctori care nu pot să întocmească rapoarte sau lucrări științifice, deși sînt ași în meseria lor. Cît despre exprimarea agramată în ședințe și în alte împrejurări, să nu mai discutăm...

Recentele discuții purtate în presă și la radio ni se par, nu numai relevante, ci și oportune. În acest context rolul școlii apare ca preponderent. Este o treabă națională, pe care o poate rezolva școala de toate gradele, dar cu sprijinul presei, al radioului, al televiziunii, al editorilor și... al fiecărui vorbitor de limbă românească!

În orice bibliotecă personală, ar fi bine să existe: manuale de gramatică, „Dicționarul explicativ al limbii române”, „Dicționarul de neologisme”, „Dicționarul de sinonime”, „Indreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație”. Reeditarea acestora în tiraje de masă, precum și elaborarea unui dicționar etimologic ar avea efecte nebănuite.

Patriotismul poate și trebuie dovedit și prin exprimarea îngrijită!

*) „Milcovia”, mai, 1976

Cultivarea limbii

În accepția modernă a termenului, a face etimologie înseamnă **biografia** cuvântului, istoria vocabularului unei limbi între două date, urmărirea formei și a sensului de-a lungul istoriei. Cercetarea rădăcinii unui cuvânt sau a unui grup de cuvinte, analiza structurii unui cuvânt (derivate, compuse) nu mai constituie, din perspectiva lingvisticii moderne, unica sarcină a etimologiei. A spune că **braț** e moștenit din latinescul **brachium**, **clopot** din vechea slavă (klopotu, cu derivatul **clopoțel**, din **clopot** + **sufixul** — **el**), **bord** și **aborda** din franceză (**bord**, **aborder**, deși substantivul **bord** a fost împrumutat înaintea verbului corespunzător derivat) e prea puțin pentru un lingvist și chiar pentru un om de cultură care are, azi, la îndemână, atâtea mijloace de informare. El va face lesne legătura cu întreaga familie a cuvântului, împrumutată în românește: **bordereau**, **déborder**, **transborder**, **transbordeur**, **tribord**, **sabord**, **saborder**, **bordure**, (**borderou**, **de-borda**, **transborda**, **transbordor**, **tribord**, **sabord**, **saborda**, **bordură**, de la care, în românește, și (**a**)**bordura** etc.), precum și cu expresii ca **livre de bord** („carte” sau „registru de bord”), **tableau de bord** („tablou de bord”) etc.

Ce vreau să se înțeleagă prin aceste exemple? Că lingvistica de azi a trecut de la **etimologie-origine** la **etimologie** — **istoria cuvântului**, că un adevărat (și bun) dicționar etimologic trebuie să fie (și) un bun dicționar istoric (cea ce, româna, din păcate, nu are), că, făcând etimologie, trebuie să indicăm când și cum a pătruns un cuvânt ce schimbări de sens sau de formă a suferit, din ce familie (și ce „rude” are), ce drum a parcurs, din ce sistem face parte, care este sfera semantică etc.

În fond, faptele de vocabular reflectă elementele de civilizație. Și cum, mai ales azi, bunurile civilizației și ale culturii sînt susceptibile de a trece de la un popor la altul tot astfel și termenii de civilizație se împrumută de la o limbă la alta. De aceea, studiul interferențelor care intervin prin contactul dintre limbi ne apare azi mult mai complex. Dinamica limbii devine mult mai interesantă, nu numai pentru specialist, deoarece cuvintele nu ajung în același timp și nu pe aceeași cale. Altfel-zis, lingvistul trebuie să răspundă multor întrebări: de unde vin? unde s-au format? prin ce mijloace? care sînt sensurile? în ce sistem de relații intră? etc.

Se pare că asistăm, în ultimul timp, la o creștere simțitoare a vocabularului tehnic. Aici problemele nu sînt prea complicate, de vreme ce concurează termenii de origine greacă (și) sau latină. Analiza se reduce la a arăta cum se integrează modelului limbii comune, căci fixarea lexicului depinde de condițiile comunicării, nu de voința lingviștilor. Dar, ca în orice domeniu, din motive de economie, asistăm la tendința de scurtare a expresiilor sau a cuvintelor și de eliminare a unora de către altele. De exemplu, în franceză (și, apoi, în română) din **appareil d'aviation** a rămas **appareil** (la aeroport, auzim și noi, **aparat**), **automobile** e înlăturat de **voiture** (în românește, **mașină**, și mai ales, **autoturism** tind să-l

CURIOZITĂȚI ETIMOLOGICE (I)

Gh. POALELUNGI,
Universitatea din București

Cultivarea limbii

alunge pe **automobil**, **cosmos** pe **spațiu**, a **survola** pe a **zbura**, **pilot** pe **aviator** etc.) Așadar, condițiile socio-lingvistice sînt cele care ne ajută să precizăm modalitățile prin care se schimbă vocabularul limbii. Dar nu întotdeauna are loc lupta: zicem **tură de zi** (**de noapte**), și nu **diurnă** sau **noctură** (dar „meciul se joacă în **nocturnă**“), **cămașă de noapte**, (nu **nocturnă**) etc.

Toată lumea știe, mai mult sau mai puțin, să alcătuiască familia unui cuvînt. Mai dificilă pare stabilirea familiei de sens. Unele cuvinte sînt moștenite, altele împrumutate dintr-un radical savant, latin sau grec. Zicem, astfel, dar în contexte diferite: **duminică** și **duminical**, **stomac** și **gastric**, **piept** și **pectoral**, **inimă** și **cord**, **vară** și **estival**, sau uneori, cu radicali eterogeni: **somn** și **a dormi**, **urcare** și **ascensiune** etc.

Pentru cronică limbii pe care o inaugurăm, începînd cu acest număr, mult mai interesante ni se par așa-zisele (impropriu) **dublele lexicale**, prin care trebuie să înțelegem cuvinte cu același etimon, dar cu aspect fonetic și, uneori, cu sens diferit, care au intrat într-o limbă dată în momente sau pe căi diferite. Noi le-am zice mai bine, **derivații multiple** (sau **divergente**), fiindcă nu întotdeauna sînt două cuvinte.

Astfel, cuvîntul latinesc **integrum** a fost moștenit, în românește, sub forma **întreg**, iar în franceză **intègre**, de unde l-am împrumutat pe **întegru**; din lat. **fragmentare** (derivat de la **fragmentum**) avem pe (a) **frămînta**, iar **fragmenter** din franțuzește ne-a dat pe neologicul (a) **fragmenta**.

Fără îndoială, **riie** provine din latinescul **aranea**, iar cel nou, **scabie**, din lat. **scabies**, dar la rîndul lui, **scabies** a trecut, în latina vulgară, în forma **scabia** și, prin anumite transformări fonetice (obligatorii de știut pentru specialiști), a evoluat la forma **zgaibă**, al cărei sens s-a îndepărtat de cel inițial. Ce legături există între **zgaibă** și **scabie**? La anatomie, auzim de **tibia** împrumutat din franceză sau latină, cu aceeași formă și același înțeles, dar lat. **tibia** a evoluat, în franțuzește, la **tige**, împrumutat în românește sub forma **tijă** (de care auzim la botanică sau la mecanică, de exemplu, **tija unui piston** după fr. **la tige d'un piston**).

Uneori, faptele sînt mai complicate. De exemplu, **scară** din română moștenește lat. **scala**, dar același cuvînt a trecut în italiană sub forma **scala**, de aici l-a împrumutat franceza pe **escale** și, de aici, în românește, **escală**; și tot din italiană **scala** a fost împrumutat de limba noastră, **scală**, la aparatele de radio (vezi cinematograful **Scala** din București, față de vestita „Scala” din Milano!). Am moștenit din latină pe (a) **subția** și **subțire** (**subtiliare** și **subtilis**), dar avem pe cel nou **subtil** (din fr. **subtil** sau lat. **subtilis**). Franceza și-a format pe **subtiliser** (mai ales cu sensul de „finețe excesivă în a judeca”, cu osebire cînd interpretarea este incertă), de unde a pătruns în românește sub forma (a) **subtiliza**, dar sensul este mai mult pentru „a lua ceva pe furis, a sustrage, a fura”, așa cum circulă în cronicile judiciare sau în rapoartele miliției.

Dar, despre astfel de... **subtilități** ale limbii, în numerele viitoare.

**CURIOZITĂȚI
ETIMOLOGICE**

Foști elevi ai Liceului „Unirea“

Constantin APOSTOL

Constantin Apostol este omul de rară cultură, distins, cu prestanță și ascendență asupra celor din jurul lui, preocupat de problemele creației, scriitorul minat de dorința de a reda ceva din specificul regiunii căreia îi aparține creatorul, care a ocolit aplauzele zgomotoase, dar a apreciat cuvântul expresiv. Lui ne-am adresat, de această dată, cu rugămintea de a răspunde unor întrebări.

— În ce perioadă ați urmat liceul ?

— Într-o perioadă foarte tulbură, anume în anul 1915, când Europa se afla într-un război ucigător, deși România se menținea neutră.

În 1916, după ce am absolvit clasa I, a intrat și România în război. Tatăl meu a plecat pe front, iar eu cu mama am rămas acasă, la Focșani, sub ocupația nemțească. Ca să mai continui studiile liceale, mi-a fost imposibil până în 1918, când s-a încheiat războiul și când Liceul „Unirea“ și-a reluat activitatea normală, în propriul său local.

— Care era atunci locul Liceului „Unirea“ în proiectele viitorilor elevi ?

— Se impune o precizare: nu toți elevii erau la fel, urmărind aceleași scopuri, în ce privește pregătirea lor într-o școală secundară. Unii (cei cu părinți bogați) urmau liceul doar pentru că așa socoteau potrivit cu prestigiul și necesitățile clasei lor sociale. Alții, porniți din familii modeste, printre care mă numărăm și eu, învățam ca să ne facem o situație materială mai bună, să ne bucurăm în societate de unele avantaje obținute prin învățatură. Totuși, odată intrați în liceu, mai ales când ajunseserăm în clasele superioare, am început să uităm inte-

resele materiale, punând pe primul plan, pasiunea pentru activitatea intelectuală și îndeosebi pentru literatură.

Însuși Liceul „Unirea“ era socotit în anii aceia ca o instituție de certă și elevată intelectualitate, care producea absolvenți ajunși la un foarte înalt nivel instructiv, dar complet străini de problemele practice ale vieții curente. În ceea ce privește pregătirea noastră la literatura română, a prestigiului de care se bucura Liceul „Unirea“ în această privință, pot să spun că atunci când am venit la Facultatea de litere din București, profesorul Caracostea m-a întrebat ce liceu absolviseam; i-am răspuns că eram bacalaureat al Liceului „Unirea“ din Focșani. „Atunci nu mai aveți mare lucru de învățat la universitate. Ați învățat aproape tot la liceul dumneavoastră din Focșani“.

— Despre ce profesori aveți amintiri deosebite ?

— Evident că profesorii pe care i-am urmat cu atenție au fost I. M. Rașcu și Mihai Bantaș. Bantaș mi-a înсуflat interesul pentru simbolismul francez și pentru filozofia lui Henri Bergson. Iar Rașcu, pot spune fără să exagerez, este adevăratul meu pă-

(Continuare în pag. 538)

Constantin APOSTOL

(Urmare din pag. 537)

rinte spiritual, mentarul meu nu numai închestrările de literatură, ci și în activitatea mea de profesor, eu însumi devenind mai târziu, după absolvirea facultății, profesor de limba română la diferite școli, printre care și Liceul „Unirea”, unde am funcționat treisprezece ani.

Profesorul Rașcu ne dădea de făcut pentru prima oră din fiecare săptămână, o compunere în legătură cu materia predată. Compuneri, destul de grele, uneori chiar imposibil de realizat chiar și de către cei mai străluciți elevi. De exemplu, la genurile literare, când ni s-a predat nuvela, profesorul Rașcu ne-a dat să compunem o nuvelă; la roman, să compunem un capitol de roman; la schiță, să compunem o schiță; la epopee, să compunem un fragment de epopee (30 de versuri). Chiar dacă elevii se descurcau greu, chiar dacă rezultatele erau minime și uneori chiar ridicole, totuși eforturile erau justificate. În felul acesta, pătrundeam mai adânc în tainele literaturii, înțelegem mai limpede particularitățile fiecărei specii literare, ne dădeam seama cât de greu se poate realiza perfecțiunea în arta literară.

— Cînd ați început să scrieți? Cînd și unde s-a produs debutul dv. literar? Cum au reacționat colegii și profesorii?

— Am debutat în literatură sub un pseudonim: Apostol Fulga. Am făcut-o anume, ca să-mi ascund față de elevi aceasta a doua mea activitate, pasiunea și taina mea dintotdeauna.

Ca profesor, mi se părea că trebuie să fiu în afară de orice discuție să mă impun în primul rînd ca om de știință și ca pedagog și mai puțin ca scriitor, autor de nuvele și romane, nu întotdeauna pentru nivelul și pregătirea tineretului. Totuși, chiar sub pseudonim, elevii m-au identificat, ca și colegii mei. N-am avut însă nimic de pierdut din această cauză, și unii și alții bucurîndu-se și

arătîndu-mi din ce în ce mai multă dragoste și respect, mai ușor și rezultatele obținute sînt mai îmbucurătoare.

— Ce părere aveți despre creațiile publicate în „Revista noastră”? Aveți vreo sugestie de dat autorilor?

— Creațiile publicate în „Revista noastră” sînt mai mult decît onorabile. Noi, pe cînd ne aflăm la această vîrstă, eram mai mult exigenți ai literaturii și mai puțin creatori propriu-zisi. Totuși, există un risc: anume ca cei care deocamdată se remarcă prin aceste creații, laudabile într-adevăr, să nu creadă că asta le dă dreptul să se considere stăpîni desăvîrșiți într-un domeniu în care te pregătești mereu, toată viața, fără să ai certitudinea că nu ți-a mai rămas nimic de învățat. Cum spunea unul din confrății mei, ceva mai tînăr decît mine: „Astăzi, nu se mai poate face literatură decît atunci cînd talentul te dă afară din casă”. Talentul se observă în creațiile publicate în „Revista noastră”, deși nu chiar așa de puternic și viabil, cum îl pretindea confratele meu. Dar nu-i de ajuns talentul singur, ci se mai cere a pregătire complexă, muncă îndirjită, perseverență nelînfrînată. Precum și nițel noroc, dacă e vorba să spunem întregul adevăr. Cînd cineva pornește pe acest drum, trebuie să fie perfect orientat, să-și cunoască precis capacitatea de creație și perseverența în muncă, să nu se aventureze într-un domeniu unde primejdia de ratare este mai prezentă ca oriunde.

Cred că dacă autorii publicați în „Revista noastră” ar fi mai ambițioși ar căuta să se înalțe cît mai sus, să atace subiecte cît mai ample și mai dificile, creațiile lor ar cîștiga atît ca formă cît și ca fond.

Cred că revista dv. are o performanță unică în viața școlii noastre de azi: depășește cu mult nivelul celorlalte reviste editate de licee, se poate compara chiar cu revistele scrise de profesioniști, apărute în provincie. Îmi dau seama ce eforturi se fac pentru asta și cu atît admirația mea e mai sinceră și mai durabilă.

— În incheiere, vă rugăm să ne vorbiți despre proiectele dv. literare.

— Nu mi-a plăcut niciodată să

vorbesc despre munca mea viitoare în domeniul acesta, al literaturii. Nu pentru că aş fi superstiţios, aşa cum sînt mulţi dintre scriitorii, ci pentru diverse alte motive. Cînd scrii literatură — şi eu scriu cu o punctualitate funcţionărească, zi de zi, cîte patru ore în fiecare dimineaţă — cînd scrii literatură, nu ai niciodată certitudinea, oricît de bun profesionist ai fi, că ceea ce ai aşternut pe hîrtie va vedea neapărat lumina tiparului. Uneori, tu, scriitor, mai ratezi cîte un subiect, altele scrii o carte care, pentru diferite motive,

nu-i mai interesează pe editori, ori survine o boală, sau un alt eveniment neplăcut, şi eşti silit să-ţi întrerupi sau chiar să-ţi abandonezi activitatea; mai ales la vîrsta pe care-o am eu; şi atunci, vedeţi şi dumneavoastră, nu-mi mai pot permite să vă spun nimic despre viitoarea mea activitate literară.

— Vă mulţumim şi pe curînd, din nou în paginile „Revistei noastre“!

Interviu realizat de
prof. I. LEU

TABEL CRONOLOGIC

- 1904 — 21 decembrie. S-a născut, la Focşani, scriitorul Constantin Apostol.
- 1928 — Debutează în literatură cu nuvela „Fapt divers“, publică
- 1915—1925 — Cu o întrerupere de doi ani în timpul războiului, elev al Liceului „Unirea“ din Focşani.
- 1925—1928 — Urmează Facultatea de litere din Bucureşti.
- 928 — Debutează în literatură cu nuvela „Fapt divers“, publicată în revista „Ritmul vremii“.
- Pînă la vîrsta pensionării, funcţionează ca profesor la diferite şcoli, printre care şi Liceul „Unirea“.
- 1929 — Începe să colaboreze la revista „Universul literar“, condusă de Camil Petrescu.
- 1929—1942 — Colaborează cu nuvele şi schiţe la revistele „Ritmul vremii“, „Universul literar“, „Vitrina literară“, „România literară“ (editată şi condusă de Liviu Rebreanu), „Azi“ (editată şi condusă de Zaharia Stancu), „Revista Fundaţiilor“, „13“.
- 1935 — Apare romanul „Alteva“, premiat la un concurs de romane, organizat de editura „Adevărul“, avînd un juriu format din: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, George Călinescu, Emil Paucker şi Mircea Grigorescu.
- 1942 — Tipăreşte al doilea roman „Fericirea nu are istorie“.
- 1943 — Este ales membru al Societăţii scriitorilor români.
- 1947 — Devine membru al Uniunii scriitorilor.
- 1949 — „Nici ei n-au rămas în urmă“ — nuvelă tipărită în colecţia „Cartea poporului“.
- 1969 — Publică romanul „Amarul sînge al strugurilor“.
- 1971 — Tipăreşte romanul „Război cu zurgălăi“.

Dascălii noștri

E o învățătoare. Ar fi trebuit să-și înceteze activitatea didactică în urmă cu un an, însă a refuzat, deoarece dorea cu orice preț să-și conducă promoția de școlari (cărora le îndrumase pașii pe tărîmul cunoașterii din clasa I) pînă la sfîrșitul primei lor etape.

Iată un gest simplu, dar care trădează pasiune față de profesiunea aleasă și atașament față de cei pe care timp de patru ani îi consideră fi-rese „copiii” ei. Într-adevăr, au trecut anii. Ani de muncă și de profunde satisfacții. Dincolo de nostalgia despărțirii, se află sentimentul cert al muncii împlinite, mîndria firească a celui ce și-a făcut datoria. Primii ei elevi, copii timizi, cărora le-a descifrat misterele alfabetului, sînt astăzi oameni maturi, stăpîni pe profesia lor și rezultatele muncii. Sînt pentru dînsa garanția certă că anii aceștia nu au trecut în zadar.

Cîteodată cuvintele sînt goale, reci, exprimă prea puțin din intensitatea trăirii. Aș vrea să găsesc un cuvînt unic, nesfîrșit de frumos, un cuvînt care să cuprindă sentimentul de a-dîncă recunoștință al tuturor generațiilor de elevi, cărora tovarășa învățătoare GEORGETA RĂILEANU le-a deschis drumul spre cunoaștere prin forța exemplului, le-a sădit în suflet acel minunat sentiment al dragostei față de muncă atît de necesar unui om adevărat.

Mariana OPREA
anul IV B

Ne amintim cu drag prima zi de școală, cînd sfioși, dar în același timp mîndri, pășeam alături de tovarășa învățătoare pe culoarele școlii, îndreptîndu-ne spre viitoarea noastră clasă. La plecarea părinților, multora dintre noi le-au dat lacrimi-le, dar tovarășa învățătoare, cu vorbele sale blînde i-a liniștit explicîndu-le că la școală e bine, că aici vor învăța lucruri frumoase și interesante. Astfel, am îndrăgît școala și în următoarele zile mer-

La încheierea carierei, multă sănătate

geam semeși, spre părerea de rău a prietenilor noștri mai mici, care spuneau: „Lasă că și noi vom merge la anu' la școală”.

Zilele treceau fără să simțim. Ne-am împrietenit repede între noi. Cu ajutorul tovarășei învățătoare și prin strădania noastră, am ajuns una din cele mai bune clase din școală.

Ovidiu OPREA
clasa a VIII-a A

Dascăli noștri

vă mulțumim și vă dorim
și fericire !

Timp de 35 de ani, un om a depus cu conștiințiozitate și dragoste, o muncă intensă, a cărei însemnătate se vede acum în toată măreția ei. Meseria de profesor și-a găsit în acest om mai mult decât unul dintre reprezentanții ei de frunte. Clarvăzător și inteligent, modest și distins, tovarășul profesor Gh. Constantinescu a reușit să conducă mii de tineri pe drumul întortocheat și spinos al dezlegării miracolelor filozofiei. Cu tact și pricepere, a putut să facă ac-

15 septembrie 1974. Intram în anul al II-lea de liceu. Ne simțeam mari. Ajunși în clasă, extaziați fiind în fața multitudinii de manuale, am căutat să le răsfoim pe toate. Cerce-tându-le cu atenție, privirile ni s-au oprit mai mult asupra unuia care era nou pentru noi și al cărui nume ne-a impresionat: „Socialismul științific“.

Insemna pentru noi nu numai un nou obiect, ci și un nou profesor. Auzisem de la colegii mai mari că această materie este predată de tovarășul profesor GH. CONSTANTINESCU. Curiozitatea și emoțiile au pus stăpânire pe noi.

...Ușa clasei se deschide. În cadrul ei, apare un om cu zîmbetul pe buze și parcă fericit că avea înaintea dumnealui o nouă generație, pe care o va iniția în tainele socialismului științific și, în anul următor, în tainele filozofiei.

Odată începută prima oră, am fost surprinși și mișcați de căldura vocii. Eram mulțumiți că puteam începe cu atîta ușurință un obiect greu. Și așa am îndrăgit o disciplină și un om. Am admirat în mod deosebit felul în care ne examina, faptul că a știut să ne facă să gîndim, să aprofundăm tot ceea ce ne explica.

A pus suflet și s-a dăruit în întregime școlii.

Il asigurăm că nu-l vom uita nici odată !

Nicoleta STANCIU
Gabriela CORDOVAN
anul III A

cesibile noțiunile, nu tocmai ușoare, ale economiei politice și socialismului științific. Ne-a educat cu răbdare, ne-a făcut să iubim adevărul, munca și frumosul.

Intr-un cuvînt, a format caractere.

În numele tuturor elevilor săi, avem plăcerea să-i urăm din tot sufletul viață lungă !

Adriana PELIN
Doinița RUMEGA
anul IV A

Însemnări

DIN ANII DE VIS AI ADOLESCENȚEI

De curînd, a avut loc ședința în cadrul căreia a fost ales noul responsabil al cercului de turism al liceului, elevul Constantin Mocanu, anul III B. Și astfel, după ce, timp de trei ani, am fost responsabilă cercului, am înțeles că odată cu absolvirea liceului, activitățile desfășurate în cadrul acestui cerc rămîn pentru mine doar amintiri care mă vor întoarce însă întotdeauna cu gîndul la anii de școală. Îmi amintesc cu emoție ziua cînd, pentru prima dată, tovarășul prof. Emil Giurgea, îndrumătorul cercului, ne-a pus în mînă busola și raportorul circular și ne-a făcut să înțelegem cît de simplă este într-un anume sens orientarea și ce nebaneuite satisfacții îți dă confruntarea unei hărți cu terenul pe care îl străbați cu pasul sau cu gîndul doar, cît de profunde sînt sentimentele pe care ți le trezește contemplarea hărții, frîntură din pămîntul patriei. Au urmat apoi aplicațiile pe teren, luarea azimutului, calcularea distanțelor, orientarea în teren fără hartă și busolă și atîtea alte deprinderi ce par mărunte, dar fără de care orientarea nu este posibilă. La sfîrșitul fiecărui an, munca noastră s-a finalizat în participarea la concursurile de orientare turistică, etapa municipală și apoi cea județeană, concursuri la care echipele reprezentative ale liceului nostru s-au situat de fiecare dată pe primele locuri. N-am să uit niciodată emoția cu care am primit diplomele de cîștigătoare ale locului I sau II, cum n-am să uit nici frumusețea deosebită a acestor plaiuri vrîncene, în care s-au desfășurat concursurile. Fie că am străbătut culmea Omagu—Pietricele, fie că am urmat potecile de sub Zboina Neagră, ori cele de pe Măgura Odobeș-

tilor, întotdeauna concursurile de orientare turistică ne-au purtat prin zone de mare frumusețe ale județului pe culmi și plaiuri cu adînci rezonanțe istorice; și de multe ori pe traseele concursului am întîlnit tranșeele primului război mondial, morminte ale unor luptători neștiuți căzuți în marea înfruntare, pentru apărarea vetrelor străbune. Dar, dintre toate acțiunile întreprinse în cadrul acestui cerc de turism, amintirile cele mai puternice se leagă de determinarea traseelor turistice din Munții Vrancei, trasee pe care în anii viitori le vor străbate turiștii din toate colțurile țării. Așa am cunoscut Tisaru și valea Tișitei, Muntele Giurgiu și valea Zăbalei, Zboina Frumoasă și mai ales pivotul central al Munților Vrancei, vîrful Pietrosu care, după ce urci abruptul său nordic pe Scările lui Vodă, îți oferă cea mai cuprinzătoare priveliște asupra zonei montane a Vrancei. Văi adînci ca ale Zăbalei și Nărujei, culmi cu stieuri prăpăstioase ca ale Cozei, piramide uriașe ca aceea a Zburătorei, spinări domoale, dar majestuoase în masivitatea lor ca ale Gorului și peste toate acel farmec de nedefinit al depărtărilor pe care ochiul îl aduce atît de aproape mai ales de inima și sufletul tău.

Peste puțin timp, voi pleca, de pe băncile liceului. Și alături de alte amintiri dragi ce mă leagă de această școală participarea mea la activitățile cercului de turism al Liceului „Unirea” va fi cea mai puternică chemare către anii de vis ai adolescenței.

Lenuța TACICĂ,
anul IV E

Vrancea literară

Scriitori focșăneni de altădată (III)

În hrîsova condeierilor de altădată, două nume se înscriu luminos în paginile trecutului literar al orașului nostru, două nume care s-au afirmat cu prestigiu în publicistica celui de al treilea deceniu.

Este vorba de poezii **Alexandru Călinescu** și **Pavel Nedelcu**.

Îi pomenesc împreună pentru că așa i-am cunoscut, nedespărțiți și nedespărțite se cuvîin înscrise medaliașele lor luminoase pe care slovele vrîncene le-au prins pe mătasea lunecoasă a timpului.

Au izbutit să încropească două fire de cîntec cu care au năzuit să biruie uitarea și vitregia cu care i-au întîmpinat contemporanii. Vremuri și oameni, la fel de potrivni, le-au amărît prea scurta lor vreme, și acum s-au făcut îndepărtata țărîină, pe undeva, departe de undele Mîlcovului, Alexandru Călinescu sub brazii înmiresmați ai cîmîtirului din Sinaia, vecin de trecere în lut cu mormîntul lui Badea Cîrțan. Despre mormîntul lui Pavel Nedelcu nu știe nimeni pe unde s-a zidit. Va fi fiind poate în groapa comună a unuia dintre cîmîtirile focșănene, ori va fi rămas în cîmîtirul de la Socola unde fusese internat? Timpul grăbit a pus sigiliul său de uitare și de taină peste nefericirea și visele lui amărîte. Au fost amîndoi funcționari mărunți la Primăria orașului, la Serviciul de stare civilă, puși să facă formele celor care intrau sau ieșeau din viață. Acolo și-au irosit tinerțile și talentul.

I-am cunoscut pe amîndoi în vara lui 1934, la cîteva luni după ce „13”, revista lor, își încetase apariția. Revista se numea „13”, apărea la 13 ale fiecărei luni, avea 13 colaboratori și au apărut 13 numere.

Presa și critica vremii au consemnat-o drept una dintre cele mai bune reviste literare ce apăreau în țară la vremea aceea.

Aici a debutat cu un sonet Ion Frunzetti, pe atunci elev al Liceului „Unirea”, și tot aici a fost distins cu un premiu pentru proză **Traian Mihăilescu**, cel care cîțiva ani mai tîrziu avea să întemeieze și să conducă revista „Prepoem”, după ce a condus o bucată de vreme revista „Raza literară”.

De la Alexandru Călinescu ne-au rămas două elegante volume de poeme, **Declin** și **Mări moarte**, primite sărbătorește de critica literară, precum și de prețuitorii de carate ale poeziei.

Parcă-l văd pe Alexandru Călinescu: firav, blînd, un tînar de o rară distincție, aurolat parcă de o lumină lunară, totdeauna îmbrăcat corect, îngrijit. Îl vedeam urcînd și coborînd scările primăriei, fără grabă, visător, detașîndu-se de goana sterilă a sărmanilor fericiți. Poezia se născuse la Focșani, la 13 februarie 1907. Încă din copilărie, existența lui fragedă este lovită de nenoroc.

Tatăl, în manetrele din 1912, pe cînd poetul împlinise abia cinci ani, se înecă în Dunăre cu o întreagă șalupă. Trei frați înaintea lui cad secerăți de tuberculoză. El este al patrulea. O soră, licențiată, aduce în familie bacilul tuberculozei. Se stinge în 1929. După ea, un frate în 1933, altul la scurtă vreme, iar poetul în septembrie 1937, la sanatoriul „Dr. Cantacuzino” din Sinaia.

Cu doi ani înainte, se căsătorise cu profesoara Eufrosina Urziceanu din Bacău și pleaseră împreună să-și petreacă la Buzeni, la Căminul scriitorilor vacanța lor umbră de spectrul sfîrșitului așteptat, aceiași care îi secerase sora și frații în mai puțin de un deceniu. La împlinirea unui an de la moarte, un grup de prieteni i-au ridicat la mormînt o cruce de piatră, iar pe o placă de marmoră i-au încrustat o strofă dintr-o poezie de a lui. La pelerinajul care a avut loc, au venit **Claudia Millan-Mănușescu**, **Mihail Cruceanu**, **Mihail Drumeș**, **Ieronim Serbu**, **Paul Daniel**, **Teodor Șcarlat** și **Silviu Lazăr**. Prietenii de la Focșani, care au lăsat-o pe Eufrosina Călinescu, au fost: ziaristul **Constantin Dumitrescu-Baltag**, directorul ziarelor „Atacul” și „Mîlcovul”, care împreună cu **Victor Focșăneanu** au fost sufletul acestui pelerinaj, apoi **Pavel Nedelcu**, **Virgil Huzum**, **Alexandru Atanasiu-Drică**, și cei care pe paginile acestea încearcă să învie după patru decenii lacrima amară a acelei toamne.

Și parcă îl văd cum pleca de la slujbă la ora prînzului, învăluit într-un nor subțire de tristețe și parfum de crizanteme brumate. Însoțit de credinciosul său prieten, **Pavel Nedelcu**.

Deșeri le jeseam în cale și fie că îi conduceam pînă spre casă, fie că ne opream la vreo crîmă să gustăm din licoarea nouă a acelei toamne, căci **Pavel Nedelcu** știa totdeauna locurile unde se găsea vinul cel mai bun, proaspăt șdus din podgorii.

Știam că burghiiul fizic îl măcina nemilos plămîinii, dar parcă nu credeam că sfîrșitul avea să-i fie atît de apropiat.

De pe urma lui au rămas publicate două volume de versuri tipărite în Focșani: „Declin”, în 1934 și „Mări moarte”, în 1937, cu cîteva luni înainte de a înceta din viață. Au mai rămas risipite prin reviste un mare număr de poezii și de bucăți de proză, precum și multe manuscrise care au luat drumul nefinței la moartea mamei sale. În serile de taină, petrecute cu ei, cînd zăboveam sub umbrele de viață sălbatică a vreunei „redacții”, cum le spunea **Baltag** crîmnelor, Călinescu ne vorbea despre planurile lui literare. Rețin că avea încheiat un volum de nuvele „Colțuri de piatră”, un volum de versuri „Încinerări”, o dramă în două acte și un prolog „Îspășiri”, iar în colaborare cu **Pavel Nedelcu**, romanul „Destrămări” (numit inițial „Baia Centrală”).

Ion Larian POSTOLACHE

(Va urma)

La 11 decembrie 1975, a avut loc în sala de lectură a bibliotecii Liceului „Unirea” întâlnirea membrilor cercului literar „I. M. Rașcu” cu compozitorul **AUREL GIROVEANU**, muzicologul **GEORGE SBĂRCEA** și poetul **ROMULUS VULPESCU**.

Prof. Petrache DIMA: Dialogul de astăzi are un caracter inedit: el va urmări punctele de contact a două arte ale căror izvoare se confundă cu însăși nașterea societății umane. Este vorba de muzică și poezie. S-au ridicat și se vor ridica mereu întrebări în legătură cu relația dintre ele. Unele vă frământă, poate, și pe voi.

Adriana PELIN, anul IV A: *Poezia este subordonată muzicii sau muzica este subordonată poeziei?*

Aurel GIROVEANU: Ambele cazuri, sînt dificile fiindcă atunci cînd faci o muzică după text, ești puțin închistat. Dar eu prefer acest gen de lucru, pentru că am în față, dintr-o dată, imaginea, ideile care-mi impun și mie o anumită linie melodică și chiar îmi impun și acompaniamentul care să degaje întreaga atmosferă a liniei melodice.

În celălalt caz, cînd eu fac o melodie și vine Romulus Vulpescu să facă dînsul text care se numește și poezie, vorbește amabil, frumos, dar foarte nervos. De ce? Fiindcă este într-adevăr închistat. E greu pentru un compozitor să facă o egalitate de metrică— nu că e greu, dar nu dă roade întotdeauna o asemenea construcție melodică. Și dacă am făcut o melodie mai interesantă printr-o asimetrie, ca metrică vorbesc, a piciorilor care ar trebui puse de poetul respectiv

pe muzică, sînt probleme de rebus, șah ș.a.m.d. Deci, ambele cazuri sînt cu... dureri.

Romulus VULPESCU: A compune cîntec, chiar dacă nu ești compozitor, — a compune cîntec, poetic vorbind, tot cîntec se numește textul — nu este deloc ușor. Există reguli pe care poezia curentă, cit de mare ar fi ea, nu-i obligată să le respecte, ea avînd alte reguli. Pe cînd la cîntec trebuie să respecti toate regulile poeziei și încă vreo cîteva pe deasupra. Adică trebuie să știi cum îți vine refrenul, ai obligația unor refrene...

Aurel GIROVEANU: ...și să pregătești intrarea în refrane. Este o dramaturgie a versului, care trebuie să aibă o creștere a versului, o esență în refren, a ideii centrale a cîntecului. Și cînd e și al doilea cuplet și acolo trebuie să ai aceeași creștere dramatică a versului.

Romulus VULPESCU: Există o legătură, fără îndoială, între muzică și poezie...

Aurel GIROVEANU: ...dacă nu există legătură nu este creație...

Romulus VULPESCU: Poezia și muzica au fost una cînd s-au născut.

Petrache DIMA: Fenomen cunoscut sub numele de sincretism.

Romulus VULPESCU: Sigur. Această dihotomie s-a produs mult mai tîrziu. Primul vers a fost cîntat și ritmat. În mîntea compozitorului, cîntecul se naște cum se naște și poezia. Iată încă o dovadă că într-adevăr, cîndva s-au născut într-un singur cap. Dealtfel, eu cred că toți compozitorii sînt poeți și toți poeții sînt compozitori.

Aurel GIROVEANU: De multe ori îmi fac versurile și singur, dar nu iscălesc. Dacă versul nu e muzical, nu e poezie.

Romulus VULPESCU: Și nici n-o mai scriu.

Adriana PELIN: Orice poezie are o melodie a ei. **Bogardo**, ca să dau un exemplu, punînd pe

Mihaela POPESCU

Gabriel DULCU

Romulus VULPESCU

note „Izvorul nopții“ de Lucian Blaga, a intuit tocmai această melodie. Nestabilirea acestui acord duce la eșec. Așa cred eu. Vă rog să-mi explicați.

Aurel GIROVEANU: Bogardo, cum spui d-ta a găsit ritmicitatea, a găsit atmosfera, mai bine-zis, muzicalitatea, dar în personalitatea lui. Eu pot să iau această poezie și alții patruzeci de compozitori la fel, și se naște altă atmosferă, dar cu o obligație: să trăiască acel vers.

Mai există și alt aspect. O poezie bună, chiar și de Eminescu, când o pui pe muzică vine o parte tragică. Să știți, cu cât e muzica mai bună, pierde aproape jumătate din importanța poeziei. Dacă poezia este scrisă într-o formă lirică de ascultat, se păstrează integral. Dar dacă dintr-un vers foarte bun al unui poet, mai zglobiu, ca idee vorbesc, eu fac o muzică ritmată, nu mai păstrează calitatea acelei poezii, numai dacă o citești. Când o asculți cu muzica, nu-i dai nici o importanță. Din nefericire. Este un risc al poeților. Nu întotdeauna compozitorii, chiar dacă melodia este foarte bună, respectă atmosfera. Din această cauză, mulți dintre ei refuză să scrie pentru muzică.

Romulus VULPESCU: Dacă-mi permiteți o comparație. Adevăratul regizor bun de teatru nu este acela care concurează cu autorul, vrînd să fie mai deștept decît el. Suprema abilitate, inteligență creatoare a unui regizor este să fie cît trebuie să fie adică să facă piesa așa cum a dorit-o autorul.

Aurel GIROVEANU: Eu, dacă am făcut un cîntec după versurile unei poezii, trebuie să fiu un regizor ilustrator, un creator al acelor versuri. Și trebuie să mai am un concurs foarte mare din partea interpretului. Prin el, poate să

trăiască acea creație. Depinde de foarte mulți factori.

Romulus VULPESCU: În fiecare poezie, există o melodie latentă și virtuală. Suprema abilitate a compozitorului este să pună în libertate melodia tainică din interior. Am transpus metafora furînd-o de la Rodin. Întrebat odată cum se face sculptura, el a răspuns: „E foarte simplu: iei un bloc de piatră, dai la o parte tot ce-i de prisos și ce-a rămas este sculptura“. Acesta-i compozitorul raportat la textul poetic. Crapi un de trebuie silaba aceea și de acolo țîșnește cîntecul ascuns.

Adriana ANGHELACHE, anul IV A: Din jocul ce se poate realiza între cuvintele muzică și poezie, ar putea rezulta muzica poeziei sau poezia muzicii. Deseori întîlnim noțiunea de muzicalitatea poeziei. Ce sensuri implică noțiunea de poezie a muzicii?

Relația

MUZICA

DIALOG

Aurel GIROVEANU: Simplu răspunzînd, la posibilitățile mele, aș putea spune că dacă v-a plăcut un cîntec, să zicem „În amurg“ — tot sint de față, hai să dăm în el — înseamnă că a reușit, în poezia lui, a cîntecului, să te transpună într-o atmosferă care ți-a fost ție dragă, în momentul acela și ți-a rămas melodia datorită poeziei muzicale. Și muzica și textul dau frumusețe piesei.

Romulus VULPESCU: Marele public cititor nu-i totdeauna la curent cu poezia. În afară de pasionați de poezie, care pun mîna și citesc, ca pătă pasiuni pentru un poet sau pentru altul, marele public nu face asta. Mă întorc puțin la Tudor Gheorghe, pentru că, mă rog, într-un fel mă simt răspunzător de un debut și de o explozie a lui. Tudor Gheorghe, și după el mulți alții, acum fenomenul s-a generalizat și asta-i foarte bine că e așa, a început să compună această muzică, o muzică din arta care nu concurează poezia, nu o calcă, nu o dă la o parte, nu o folosește ca trambulină de lansare a muzicii lui și a interpretării lui, ci dimpotrivă, ți-o ridică, ți-o face mai accesibilă. Am asistat la scena în care 6 000 de oameni au vibrat la niște versuri din Blaga, despre care n-auziseră nimic, oameni care, după

aceea, au plecat știind că există. În literatura română un mare poet numit Blaga, un mare poet numit Barbu ș.a.m.d. Merg mai departe, ca să vedeți că poezia nu stă în exclusivitate în rime, în ritmul declarat, am încercat practic o experiență și nu mă gândeam la recitativele din operă, de pildă, deși și acelea au o ritmică a lor, ci am luat text de proză curată. Am încercat cu texte din cronicari să cînte Tudor: text-text, proză fără nici un fel de ritmică, aparență interioară, dar muzica a descoperit-o și a eliberat-o. Și auzind aceste texte, nimeni n-a crezut că sînt texte de proză din Neculce sau din Miron Costin. Zice: „Nu se poate!” Dar așa erau. Nu era o vorbă schimbată, n-am adăugat sau n-am tăiat un cuvînt, ca să zici să intre în ritm. În proza respectivă exista ceva — mă rog, termenul e compromis — altul nu găsesc, existau niște structuri (se spunea înainte conținut). Într-adevăr, a-

George SBĂRCEA și
Aurel GIROVEANU

un pluton foarte bun de oameni pe care se poate conta și știu să facă muzică de foarte bună calitate. Din păcate, n-au știut, n-au putut, nu s-a produs sudura asta, nu și-au găsit textierii de aceeași valoare cu ei. Adică astăzi nu există și un pluton de textieri, așa cum există plutonul de compozitori de calitate.

Aurel GIROVEANU: Întotdeauna, cel mai greu — și aici e marele haz — s-a compus muzica ușoară. Mă refer la piesele de calitate. Este foarte greu din cauza genului muzicii ușoare, care îți impune ție, poetului, niște legi peste care nu poți să treci. Sînt, de exemplu, unele cuvînte pe care n-ai voie să le întrebuițezi, fiindcă denaturează ori provoacă haz. Dacă în poezie scrii pași în muzică iese bași. O mare vină o au toți membrii Uniunii scriitorilor, care nu coboară din turnul de fildeș să scrie lucruri la fel de frumoase și cu ajutorul muzicii. Zic unii: „Pot să reușesc și fără muzica lui. Să-mi ia din versurile mele publicate și să le pună pe note”. Și la Tudor Gheorghe și la alți baladiști, auzi niște abradacabramente care n-au nici o legătură cu atmosfera sau cu ideile poeziei respective. Dar ei spun poezia, poetul este încîntat, însă dedesubt nu este nimic. Asta-i un fel de declamare gratuită, care nu ține cont și de legea muzicală. Mai bine lasă poezia cum este ea.

Romulus VULPESCU: Realitatea este că nu toți compozitorii pun mîna pe volumele de versuri care apar, adică nu se țin la curent cu poezia care se publică.

Gabriel DULCU, anul IV A: Pentru o mai bună corelare între text și muzică, nu credeți că ar trebui să existe poeți — compozitori sau

a dintre

și POEZIE

LITERAR

vea un conținut de idei, adică existau niște structuri. Și în momentul cînd există niște structuri, formele coincid imediat, din indiferent ce concept de creație ar fi. Deci dacă există niște structuri, inițial originare, atunci formele fie că vin din muzică, fie că vin din altă parte, din dans, de pildă, pe acea structură esențială și originară, ele se pot plia se pot mula foarte bine.

Aurel GIROVEANU: Poți să iei un roman și, fără să schimbi nici un cuvînt, să-l pui pe muzică. Iese însă un lucru plictisitor. Dar dacă însă iei acele casete scrise de Geo Bogza în „Contemporanul”, cînd le citești, au o muzicalitate, o poezie, o atmosferă, te copleșesc — poți să le pui, fără să schimbi nici un cuvînt, într-o muzică foarte frumoasă, într-o parte, în două, în trei părți.

Mihaela POPESCU, anul I C: Să trecem la niște lucruri mai pămîntești. Ce părere aveți dv. de poezia majorității cîntecelor de astăzi?

Romulus VULPESCU: În momentul de față, mi se pare mie că totuși cîntecul a luat-o înainte, adică e mult mai bun decît textul. Și generația matură și generația mai tînără a compozitorilor noștri vorbesc de-acest tip de muzică, formează

compozitori-poeti? Sau altfel pusă întrebarea, ce părere aveți despre poezii-compozitori sau compozitorii-poeti? Nu credeți că implică un dublu talent?

Romulus VULPESCU: Implică unul singur, dar bun. Pentru asta nu-i suficient să ai numai cultură poetică sau numai cultură muzicală. Trebuie să ai o vastă cultură generală și, în orice caz, să ai și cele două tehnici, pentru că amindouă și muzica și poezia, plecând de la început, sînt aceeași matematică. Adică sînt o știință foarte exactă.

Aurel GIROVEANU: Există și talentul nativ.

George SBĂRCEA: Să ne întorcem la Anton Pann. Acum 150 de ani a început un lucru foarte interesant. A deschis robinetul unui gen, care pe vremea aceea nici nu avea nume, muzica ușoară, fiindcă ce altceva este cîntecul de lume, pe care Anton Pann, ba culegîndu-l din dreapta, ba inventîndu-l, potrivind versuri cu muzică și potrivindu-le așa de bine încît ele sînt niște medalioane făcute în eternitate, lucruri extraordinare. Și eu vă propun, dragi tineri și iubiți copii, permițîndu-mi să spun așa, pentru că ai mei sînt mai mari decît dv — să-l citiți pe acest isteț „fin al Pepei”, pe acest extraordinar Anton Pann, care, deși este un autor de acum 150 de ani, este nemaipomenit de modern, plin de înțelepciune.

Romulus VULPESCU: Și de mare rafinament.

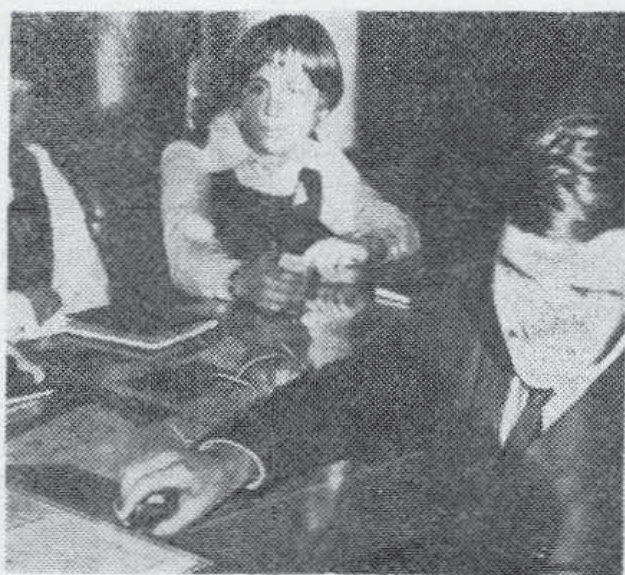
George SBĂRCEA: Este o performanță ca după 150 de ani să rămîi actual. Dar natural că trebuie să-l citești cu ochii deschiși, cu porțița inimii deschisă, receptivă. Vîrsta noastră e nemaipomenită. Eu, trecînd pe culoarul acestei splendide școli, spuneam tovarășei directoare adjuncțe, Magda Parfene, ce păcat că nu mai pot să fiu elev cu capul meu de acum! Nu că așa ști mai multe, dar am trăit mai multe, am experiență mai multă. Și noi, generația noastră,

am pierdut multe ore și multe zile cu nimicuri care nu au adăugat aproape nimic la ceea ce numim creșterea personalității. Or, vedeți dv., muzica, chiar ușoară, nu este altceva decît o treaptă nevăzută care ne duce mai aproape de lume și de noi înșine. Fiindcă, în fond a asculta muzică înseamnă a medita. Drama se petrece atunci cînd anumite epoci și anumite societăți transformă această muzică zisă de consum, muzică de petrecere, de distracție, într-o simplă tehnică de mișcare, într-un simplu pretext pentru dezlănțuirea instincțelor cinetice, pentru la, la și ba, ba și numai ritm și mișcare. Muzica nu este un lucru gratuit și nu trebuie să fie făcut un lucru gratuit. Ea ne îmbogățește, ne face mai buni, ne învață să suridem, ne învață să fim politicoși cu noi înșine și cu alții. Știți ce lucru mare e și la vîrsta dv, un suris?! Zîmbetul innoobilează, ne ajută să comunicăm cu alții, cu lumea. Deci sînteți în fața alegerii. Alegeți un drum de viață, fiți atenți ce alegeți, cum alegeți. Fiindcă, să vedeți, se face muzică, tot la ea ne întorcem, că de aici pornim — muzica, dealtfel, este un miracol al lumii. Mie mi se zicea că aș fi muzicolog. Da' asta e un fel de etichetă lipită și care se poate scoate că e prinsă doar cu un ac cu gămălie. Eu nu sînt muzicolog, pentru că eu nu cred oficial în posibilitatea explicării muzicii prin cuvinte. Ca orice miracol, muzica nu îngăduie cuvinte, decît în cazuri cu totul excepționale. Așa cum dragostea a putut să fie explicată de Eminescu, de marii poezi, așa cum Shakespeare a știut să vorbească despre gelozie și despre iubire — apare geniul — dar geniul este o excepție. Noi, în cel mai bun caz, prin trudă, prin muncă, putem ca micile noastre talente să le transformăm într-o profesie onorabilă, să le transformăm într-un lucru cinstit și

(Continuare în pag. 549)

Cristina BADRAGAN

Gabriela TEODORESCU

(Urmare din pag. 548)

frumos. Iacătă se face multă muzică la care-i spune ba pop, ba folk, tot felul de etichete. Și să știți că mulți profesioniști trăiesc cu ele și nu știu ce sînt. Se poate face orice muzică și-i poți spune cum vrei, cu o singură condiție, unica condiție a talentului: 1 la sută inspirație și 99 la sută transpirație.

Dv. doriți să ascultați muzică, unii dintre dv. doresc și să cînte. Este o pornire foarte firească. Dar, așa cum face țăranul simplu, sau muncitorul simplu, neavînd instrumentele de a se exprima, cînd are o bucurie sau o durere scoate un mare chiot sau un mare of. Știți ce cînstit și expresiv este acel chiot, pentru că el atît se pricepe, dar o face cînstit. Ce se întîmplă cu cei care nu au instrumentele la îndemînă, uneltele profesiei și nu se mulțumesc cu chiotul pe care ar vrea să-l scoată și fac ceea ce auzim în permanență? Este foarte trist acest lucru! Poporul nostru a dăruit lumii — și lumea începe să ne cunoască — atîtea comori. Poporul nostru e plin de spirit. Ia să ne ferim de contrafaceri în permanență, să ne ferim de falsificarea firii noastre. De ce să vrem să fim muzicieni cînd e mai bine să ascultați o muzică bună, decît s-o faci tu prost. Fiindcă în felul acesta știți ce se întîmplă? Va scădea treptat nivelul și scăderea nivelului înseamnă scăderea de exigență față de tot ce ne dă viața. Scăderea exigenței față de tot ce ne dă viața înseamnă breșe făcute în civilizație. Să folosim, deci, muzica bună, cu exigență. Această unică muzicuță, pe care o ascultați în dreapta și în stînga, dimineața și seara, n-o transformați într-un decor sonor. Nimeni nu este profet în țara sa și nici eu nu sînt în familia mea. Fiica mea mică, care are acum 20 de ani și e studentă în anul III, face o minune, pe care, probabil, o faceți și dv.: învață lucruri grele pentru examen cu tranzistorul deschis. Acest lucru este o dramă. În primul rînd, spre a putea învăța înseamnă că ea nu aude muzica, nu o ascultă, nu participă activ la fenomenul fonatonic. Muzica a devenit un decor sonor. Nu ascultați muzică decît atunci cînd aveți nevoie de ea, faceți din ea o cîrjă nevăzută pentru viața dv. sufletească, pentru îmbogățirea dv. și refuzați ceea ce este rău. Iubiți viața prin muzică și iubiți muzica prin viață. Dar alegeți bunul de rău.

Petrache DIMA: După această fulminantă descărcare de idei și sentimente, dacă mai sînt și alte întrebări?

Mihaela POPESCU: Am ajuns în secolul vitezei și al tehnicii. Știm că un computer este capabil să reproducă, dar va fi și capabil vreodată să compună vreo melodie?

Romulus VULPESCU: Dacă-mi îngăduiți să răspund citînd dintr-un mare bărbat al acestei țări, care s-a prăpădit și care a fost un om genial, cred. Este vorba de acad. Moisiil. Într-o emisiune la T.V., discutînd cu o seamă de savanți a vorbit și despre computere. Toți au spus ce pot face computerele: că pot să scrie versuri, să

Relația dintre muzică și poezie

frigă ouă, mă rog, ce vreți dv. Nu știu dacă s-a spus asta, dar în fine. Și atunci, Moisi, care era un rafinat poet, un om de mare sensibilitate, de mare frumusețe sufletească, s-a uitat așa la colegii lui, mai vârstnici, mai tineri, pricepuți în programări și în automatică — și el era, după cum știți, un matematician de valoare internațională, deci pe unde ei culegeau, el arase demult, și-a spus: „Da' computerele dv. sînt bune, roboții și toate lucrurile astea sînt lucruri foarte frumoase, dar am să cred în ei atunci cînd

Adriana PELIN
Adriana ANGHELACHE

au să fie în stare să spună: «Te iubesc!» Din acel moment, discuția n-a mai avut nici un rost.

Gabriela TEODORESCU anul I C:

Orice poezie poate fi pusă pe muzică?

George SBARCEA: Orice muzică poate folosi orice poezie, fiindcă, deși există o matematică a muzicii și a poeziei, marele talent, geniul, este acela care-și mulează orice metrică de poezie pe propria muzică. Desigur, este nevoie ca acel compozitor, care folosește o poezie, să aibă undeva un mesaj asemănător, o emoție asemănătoare, adică acea poezie să-i vorbească exact la ceea ce vrea el să spună. Dovedă este „Oedip” de G. Enescu, în care sînt niște versuri cu o metrică destul de dificilă. Începînd de la duioșie, emoție, dragoste, dorul de răzbu-nare, toate stările sufletești ale omului sînt în acest „Oedip” al lui G. Enescu.

Orice poezie poate fi pusă pe muzică dacă e pusă de un muzician. Bariere nu există.

Cristina BADRAGAN, anul II C: După părerea mea, mai mult se discută despre literatură decît despre muzică. Credeți că miracolul muzicii e mai greu de înțeles?

George SBARCEA: O teorie a literaturii și o

interpretare a literaturii sînt mult mai vechi în istoria culturii europene decît o teorie a muzicii. Prima catedră de estetică a muzicii s-a înființat în 1862, la Viena. Pînă atunci, un astfel de lucru nu a existat. Pe cînd, în 1300, în 1400, în universitățile europene se discută despre literatură. Da, acest lucru are și o altă explicație, o explicație pe care o găsim într-o situație reală. Jan Kubelik, mare violonist și compozitor ceh, povestește că, făcînd turnee în întreaga lume, a ajuns și în Statele Unite ale Americii. Acolo, un impresar destul de agil l-a dus și într-o mică așezare de vreo 2000 de piei roșii, de indieni americani, care în viața lor nu auziseră și nu văzuseră o vioară cîntînd. Își aveau fluierul și tobele lor multi, multimilenare. Și Kubelik a început să cînte lucruri ușoare, ca pentru niște oameni care nu erau inițiați. La un moment dat, el a observat uluit că pe fețele lor, fără nici o expresie, lacrimile le curgeau șiroaie. În clipa aceea a început să plîngă și el împreună cu ei. Vedeți dv. miracolul muzicii? Nu-ți trebuie pentru muzica adevărată nici un fel de explicație. Dacă muzica este izvorîtă din sufletul prea plin al unui mare talent, al unui geniu, ea se adresează aceluiași fond din om. Deci, omul va percepe muzica, fără nici un fel de comentariu. Din păcate, ceea ce se discută despre muzică este o discuție de mare specialitate, care privește structura armonică, structura ritmică, tipul melodic și care nu interesează decît pe cîțiva compozitori, pe cîțiva profesori care predau compoziția și pe cîțiva critici de înaltă chemare. De aceea cînd se fac critici muzicale supersofisticate, ele nu folosesc la nimic. Dacă veți pune vreodată mîna pe un volum al lui Mihail Jora, sau al Cellei Delavrancea, veți vedea că se poate vorbi altfel despre muzică, ca pentru înțelegerea noastră, a celor neinițiați, a celor care iubim muzica și vrem să ne apropiem de ea.

Se discută despre muzică, dar nu așa cum trebuie.

Romulus VULPESCU: Noi cerem tuturor domeniilor profesionalitate. Să știți că mai există o profesie despre care nu se vorbește și care este cea mai importantă: profesia de spectator, de lector. Adică trebuie să faci efort și publicul, spre fenomenul artistic, nu numai artistul spre public. Nu pledez pentru ermetism, dar nici pentru simplism, care vulgarizează și duce la scăderea nivelului artistic, pe foarte multe planuri. Una din marile plăceri estetice este să știi și de ce îți place, nu numai că-ți place.

Aurel GIROVEANU: A fost mică zi de sărbătoare.

Petrache DIMA: Asemenea zile de sărbătoare noi am mai trăit, în această sală, care a găzduit mulți prieteni dragi. Elevii noștri sînt beneficiarii acestor întîlniri. Și nu numai elevii, ci și cititorii „Revistei noastre”. Vă mulțumim și vă dorim multă sănătate și succes în munca dv!

(Text prescurtat, înregistrat pe bandă magnetică)

Foto: **Adrian GROZEA**, anul IV A

Istorie literară

EMINESCU DESPRE ÎNCEPUTURILE LUI SLAVICI *)

de prof. univ. dr. Gh. BULGĂR

Se cunosc în general opiniile lui Eminescu despre Slavici, omul și mai ales judecățile de valoare exprimate de poet asupra „novelelor” prietenului său, coredactor la „Timpul”, acum un secol aproape. Mai puțin cunoscute sînt amănuntele sprijinului moral, literar și material oferit generos de poet în epoca începuturilor lor literare, comune, cînd, studenți fiind la Viena, amîndoi organizau comemorarea patriotică a lui Ștefan cel Mare în cadrul Serbării de la Putna în 1870 (aminată pentru 1871), cînd amîndoi trimiteau pagini literare vibrante la „Convorbiri literare”, cînd, debutînd poetul în mod strălucit cu **Venere și Madonă** la 15 aprilie, și primind îndată o consacrare entuziastă din partea „Junimii” și a lui Titu Maiorescu în special, Eminescu susține generos începuturile lui Slavici, îl îndeamnă mereu să scrie, îi corectează limba deficientă, neformată, Slavici făcînd școli numai în limbi străine (maghiară și germană); mai mult: îi transcrie încercările și le recomandă insistent, conștient că omul avea ceva de spus și instinctul creator se cuvenea susținut, stimulat.

Cum rareori în istoria culturii noastre au existat relații mai fertile sub raport spiritual, ca în cazul colaborării celor doi scriitori clasici, cum aprecierile reciproce rămîn definitorii pentru specificul artistic al fiecărei opere și completează viziunea noastră asupra momentului literar glorios al „Junimii” anilor 1870-75, credem nu lipsite de importanță amănuntele, desprinse din corespondența lui Eminescu, privitoare la tînărul Slavici, prietenul constant, adînc-văzător, sprijinitor în toate împrejurările critice al poetului, despre care ne-a lăsat pagini memorabile, definitive, poate unice, în **Amintirile** sale tipărite foarte tîrziu, un an înaintea morții, în 1924. Dealtfel, comunitatea de idei de luptă politică și culturală, de aspirații literare din epoca Vienei se reflectă nu numai în aceste **Amintiri**, ci și în **Corespondența** celor doi scriitori adresată lui Iacob Negruzzi, redactorul „Convorbirilor”, care i-a înțeles, i-a publicat, i-a încurajat în cadrul societății literare, numită mai sus, în fața lui Maiorescu. Acesta puțînd lua cunoștință îndată de creația literară a acestor doi scriitori tineri, i-a sprijinit mereu materialmente și le-a acordat calificative supreme încă de la început; o intuiție artistică sigură a marelui critic i-a consacrat repede ca pe scriitori de primă mărime, chiar împotriva unor opinii ezitante în sinul „Junimii”.

Să ne oprim deci la materialul documentar eminescian în legătură cu începuturile prozatorului șirian I. Slavici. La 4 septembrie 1870, poetul îi scrie lui I. Negruzzi că a vorbit cu Slavici despre articolele lui promise, o retrospectivă istorico-politică asupra regimului maghiar de atunci: „Bietul om s-a cam descurajat cît a cetit studiile de Xenopol, pentru că simțea că n-o să poată scrie niciodată astfel; dar asta a fost totodată impulsul de căpetenie care-l va face să vă dea niște articole într-adevăr bine scrise și corect cugetate. Pentru asta însă și-a destinat un timp de cîteva luni — pînă la Crăciun” (**Studii și doc. lit.** ed. Torouțiu-Cardaș, vol. I. 1932, p. 314). Iar după o jumătate de

(Continuare în pag. 552)

*) Comunicare prezentată în cadrul simpozionului desfășurat la Liceul „Unirea”, la 24 oct. 1975, cu prilejul împlinirii unei jumătăți de veac de la moartea lui Ioan Slavici.

EMINESCU DESPRE ÎNCEPUTURILE LUI SLAVICI

(Urmare din pag. 551)

an, la 6 februarie 1871, cei doi tineri scriitori, Eminescu și Slavici, întâmpină cu bucurie încurajările redactorului ieșean de la reputata revistă, poetul subliniind mai ales influența pozitivă, morală și literară, asupra lui Slavici a acestor aprecieri pozitive, în contrast cu atitudinea altor reviste, chiar ardeleni: „Am primit epistola d-voastră cu multă bucurie; pentru Slavici a fost și mai mult un eveniment fericit. Închipuți-vă că din câte a scris bietul om, „Familia“ din Pesta nu i-a primit nimica sub cuvânt că sunt destul de ușor scrise, nu sunt pentru-așa-numitele spirite frumoase, c-un cuvânt pentru d-nul Redactoriu al „Familiei“ nu erau destul de... fade. Și deși are multe scrieri din care unele pline de idei frumoase, totuși începuse a se-ndoi despre talentul lui. Acum însă a-nceput a avea mai multă încredere în el însuși. Mi-a cerut epistola ca să-și copieze critica asupra comediei lui, spre a se feri în viitor de greșelile comise odată. Afară de studiu, care va fi în curând gata, el mai scrie într-un basm și într-o dramă populară. Basmul e mai gata și în stil are ceva din maniera lui Pop Florentin“ (Ibid. p. 315). Scrisoarea poetului, după ce făcuse loc chiar la început problemelor lui Slavici (ce atenție afectuoasă față de prietenul său care se lupta cu îndoielile și cu greutatea scrisului, neputând renunța la el, căci talent, pasiune, subiecte avea!) continuă apoi cu problemele mai generale ale literaturii din Transilvania în condițiile vitrege ale existenței românilor de aici, cu amănunte despre propria-i creație și viziune artistică, terminând cu o autocaracterizare de mare interes pe care e păcat că biografii lui Eminescu nu au valorificat-o încă. Într-un adaos poetul roagă pe directorul „Convorbirilor“ să trimită un exemplar pentru Slavici („Și adresa lui e asemenea la Universitatea“ — precizează poetul).

Schimbul de idei, de sfaturi și de încurajări reciproce este viu și fertil în acest început de an 1871; alături de articole și poezii, cei doi foarte tineri scriitori compun proză și-și încearcă talentul în teatru, având fiecare în proiect numeroase teme. Sunt muncitori și toleranți între ei; scriu mult, citesc mult, pătrund lumea din jur, reacționează la rînduilele strimbe ale vieții și judecă aspru nedreptățile istoriei. Mai presus de toate sînt „agenți ai istoriei“ și ai culturii, ai cultivării limbii și sporesc prin lucrările lor familia spirituală, tot mai mare, a autorilor români, găsind un climat propice în „Junimea“ la „Convorbiri“, mai ales la Maiorescu și Negruzzi.

Timiditatea lui Slavici e atât de mare încît lasă în grija lui Eminescu nedactarea finală a paginilor lui, corectarea limbii, expedierea lucrărilor la „Convorbiri“ și explicațiile necesare, insistențele legate de tiparul acestor prime încercări, al primelor afirmări paralele: „Vă trimit o comedie compusă de Slavici — scrie poetul la foarte scurt timp, în 11 februarie 1871. Nu știu dacă vă va plăcea; numai asupra unui moment aș vrea să vă atrag atențiunea: frazele ce vi se vor părea strănii nu sînt străinismii, ci provincialismii; în genere e scrisă cu prea expres colorit local, deși are scene de o gingașie simplă și într-adevăr rustică — scenele dintre Cimbru și Anița. Eu am copiat-o, pentru că era scrisă cu ortografia din Austria“ (S.D.L., I, p. 319).

Observațiile asupra limbii coincid cu propriile mărturii ale lui Slavici în *Amintiri*: dascălul de limbă și stil al prozatorului a fost poetul înzestrat cu geniul unei limbi artistice fără egal; el a cizelat, transcris, susținut cu sfaturi și pilde de artă literară începuturile lui Slavici, fapt dovedit prin aceste scrisori timpurii, în care încercările prozatorului, lucrările lui sînt puse în primul plan, cu recomandări călduroase de publicare, după ce poetul le-a transcris și stilizat. Scrierile

Remember

Omagiul simplu al colaboratorilor „Revistei noastre”: un moment de reculegere la mormintul lui Eminescu.

personale, planurile lui literare vin în rîndul al doilea în aceste scrieri: „Apoi vă mai trimet niște versuri de ale mele. Bune simt că nu sînt ; poate însă să nu fie cu desăvîrșire rele. Stergeți ce vi se va părea bun de șters” (Ib.). După care poetul dezvăluie lui I. Negruzzi unele planuri de creație dramatică, ezitînd însă asupra finalității lor, date fiind condițiile de trai atît de precare : „Altfel de împrejurări decît ale mele trebuiesc pentru a produce ceva mare și bun totodată” — zice Eminescu în epoca în care trimitea „Convorbirilor” **Mortua est!**, a treia poemă ; Maiorescu le are sub ochi atunci cînd așază, după cele trei poeme numai, pe Eminescu îndată după Alecsandri, consacîndu-l ca poet în puterea cuvîntului...

Poetul a folosit întreaga sa autoritate și afecțiunea pe care a găsit-o în mediul „Convorbirilor” pentru a susține lucrările elaborate greu, dar sistematic, într-o îmbinare de erudiție istorică și valorificare folclorică a fondului popular de legende și mituri, de amintiri și în-tîmplări specifice locului ; toate au alimentat proza lui Slavici, fiind prețuite sincer și consecvent de poetul atît de sensibil la eposul popular autentic, la tezaurul culturii populare despre care a scris nu o dată cuvinte de înaltă prețuire.

Ancheta

„Revistei

---

noastre“

Cartea de căpătii

Organizată în întîmpinarea Congresului educației politice și culturii socialiste, ancheta de față încearcă să sintetizeze opinii referitoare la cărțile apropiate cugetului și simțirii tînărului cititor. Cum ele sînt operele fundamentale ale vieții noastre spirituale, alegerea lor indică însuși profilul omului de carte. Ideea ne duce cu gîndul la o vorbă celebră: „Spune-mi cu cine te întîlnești, ca să-ți spun cine ești“. Iar în contextul discuției noastre: „Spune-mi ce citești, ca să-ți spun cine ești“.

Anchetă realizată de
Lia VAIDEȘ,
Lucreția ZAMFIRESCU,
anul III B

Daniel DOPCA, anul I B :

Imi place Shakespeare, poate pentru felul lui de-a fi, dar cel mai mult mă delectez inspirînd parfulumul miraculos și delicat al poeziei eminesciene.

Doinița CIOCAN, anul I D :

Eu prefer cărțile despre și pentru tineret. Sînt cărțile mele preferate, pentru că atunci cînd citesc mă pot recunoaște printre personajele cărții sau pot compara întîmplări din viața mea cu cele povestite de autor... Prefer pe cei de-o vîrstă cu mine decît pe cei mai vîrstnici.

Imi plac de asemenea, cărțile care au ca izvor de inspirație evenimente din viața uteciștilor și a comuniștilor, lupta lor ilegală și atît de dreaptă.

Din aceste cărți, aflu ce înseamnă să fii demn, ferm, cîstit. Aflu ce este și cum se manifestă dragostea de țară și dorința de libertate. Punînd în paralel viața ta cu viața pe care au dus-o cei care au luptat pentru tine, vezi cît de necesară a fost lupta acestora. Cît de greu au trăit ei în comparație cu felul cum trăim noi astăzi, datorită griji pe care ne-o acordă partidul și statul nostru.

Richard BURLACU, anul I B :

Citînd poeziile lui Nicolae Labiș, găsesc în ele ceva de o măreție și o puritate de legendă. Labiș a avut marea putere de a distinge adevărul vremii noastre. În poeziile sale, zilele nu au aceeași lumină, nopțile nu sînt aceleași, melancolia sau euforia unui peisaj nu se repetă. Poezia lui e ca o cascadă, uneori plină de viltoare, alteori domoală. El rămîne, pînă astăzi, cel care a exprimat mai clar, mai categoric și mai tragic de frumos toată acea încărcătură de idei, a unei generații și a unei epoci.

Ovidiu GROPER, clasa a VII-a C :

Mă întorc la Eminescu. Opera sa emoționează prin ideile și sentimentele exprimate, prin neegalata ei frumusețe artistică și prin îmbinarea gîndirii poetului cu farmecul înțelepciunii populare.

Viorica COROZAN, anul III D :

Cartea mea de căpătii este „Facerea lumii“ de Eugen Barbu. Este cartea unei lumi care se ridică și a alteia care apune. O carte de observație psihologică, a adevărului.

Gabriela Ștefania ANDRONESCU,

clasa a VIII-a A :

Prefer „În casa bunicilor“ de Ionel Teodoreanu. M-a atras prin stilul ei metaforic deosebit. Imi plac însă și romanele de aventuri, cum ar fi „Cireșarii“ de Constantin Chiriță, „Winnetou“ și toate cărțile lui Karl May, ale lui Jules Verne, ale lui Al. Dumas-tatăl. Dintre cărțile poliștice, am recitat cu plăcere „Zece negri mititei“ de Agatha Christie.

Vasile CAȘTU, anul II A :

Fiecare recitare a „Amintirilor din copilărie“ de I. Creangă este pentru mine o întîlnire cu pu-

ritatea. Pur este sufletul copilului; de o puritate și o limpezime de cristal este limba. Fermețatoare este gândirea românească condensată în numeroasele proverbe și zicători încorporate în text cu o artă desăvârșită.

Marilena BOICULESCU, anul I D :

Cărțile mele preferate sînt cele despre oamenii dîrzi, hotărîți, care nu se lasă înfrinși cu ușurință de greutățile vieții, care își duc lupta pînă la capăt. Dintre aceste cărți notez romanul „Sinceritate” de Warwick Deeping. Sinceritatea și lupta pentru adevăr, pentru sănătatea oamenilor a doctorului Walfe, repartizat după ani de studenție săracă, într-un orașel murdar, nu poate să nu impresioneze chiar și pe oamenii cu inima de piatră. Acest medic își iubește meseria și în special oamenii, este un exemplu pentru viitorul meu. Cu greu voi uita un astfel de roman, plin de realism, în care adevărul iese învingător.

Maria MIRON, anul I A :

Că am fost atrași de farmecul creației eminesciene, de sobrietatea poeziei bacoviene sau de aventurile eroilor din romanele lui Dumas-tatăl, inutil să reamintim. Este și mai inutil să insist asupra plăcerii deosebite pe care o simțim recitînd operele mari. Tinerii au însă nevoie și de o literatură care reflectă contemporaneitatea. Asemenea opere există, dar ele trebuie editate în tiraje mai mari pentru a ne familiariza cu ele și, implicit, pentru a ni le apropia de sufletul nostru.

Carmen BOIGUS, anul III B :

Una din cărțile mele preferate este „Lorelei” de Ionel Teodoreanu. Mi-a plăcut pentru că, citind-o, ești cuprins de o vrajă nepămînteană, pentru că ne învață să trăim acea viață a adîncurilor, în visul scîldat de soarele lăuntric.

Liliana CONSTANTINESCU, anul IV : A

Mă reîntorc cu plăcere, cu multă plăcere la romanul „Cartea Mironi” al scriitoarei Cella Serghi. Marea forță a cărții constă în profunzimea concepției, în amploarea problemelor de moravuri pe care le tratează, în capacitatea autoarei de a intui căutările febrile ale umanității.

Cine este Mirona? Un personaj sublim întru totul, aparținînd Umanului, aparținînd Frumosului, dăruindu-se cît mai natural Vieții. Suflet bogat, a cărui iubire are formă, conținut, nume. Tinerețea amară și dulce... ca o nucă verde cu coajă și miez. Tinerețe cu aripi și plumb...

Tiberiu DIMA, anul III A :

Cartea pe care o recitesc cu îndoită curiozitate este „Epopeea lui Ghilgameș”. A fost scrisă într-o vreme cînd nu se dădeau definiții asupra stilului; povestea bărbatului din Uruk a încăput pe tăblițele de cărămidă arsă într-o formă directă, orală, păstrînd în desfășurarea ei ceea ce ar putea interesa pe orice om.

Note de lectură

„Lupoaica albă”

de Florin MUSCALU

Apărut de curînd la editura „Cartea Românească”, volumul de versuri al poetului focșănean Florin Muscalu ni se înfățișează ca o schiță admirabilă de jurnal poetic al pasionatului de poezie. „Lupoaica albă” mărturisește o înclinație pretențioasă pentru inefabilul semantic, pentru formulele ritmice variate și efluviile imagistice eterizate. Frăgezimea afectivă încîntă, subtilitatea discursului poetic are o calitate importantă: conciziunea versului. Comparația plastică și omogenitatea poemelor pot fi adăugate fără reticențe pentru a înlesni comprehensiunea acestui poet discret cu mari resurse de sensibilitate superioară. Versuri ca: „Doi copii vorbeau la gura peșterii Meloului / Ei își spuneau cum poate-nflori liliacul / De ce se duce privighetoarea în cer / O singură dată ca veacul” (**Păianjenii**), sau: „Pe sub pămînt o flutînă bate din aripi / Fiul meu răsare în vis / Uite, doamne, Craii de Curtea Veche / Ascultă cu urecheu în paradis” (**Bună seara**) creează impresia de delicatețe și seriozitate a unui artist care se autocontrolează. Lirica lui Florin Muscalu își propune întrebări grave despre poezie căruia profunzimea interpretării le conferă o originalitate deosebită: „Îmi ceri mereu poezie / Dar eu am văzut seara / Un cîrd de cocori / N-au trecut pe la tine? / Unul din ei semăna cu Bacovia / Celălalt din vîrf / Avea plete ca Mihai Eminescu / Purtau pe aripile lor / Patria lirei / Trebuiau toți să vislească / O stea iluzorie în vîrfurile ochilor / Putea să însemne-nălțarea / Patria lirei plutea / Purtată de convoiul marilor zburători / N-a trecut pe la tine?” (**Patria lirei**).

Iată și imaginea din **Carpații**: „Și tot vorbind de domnii noștri scumpi, / Îi căutăm în ceruri, îi găsim / Cum dintre aștri ne privesc, pe gînduri / Carpații înșiși sînt desigur craniul / Acelui voievod necunoscut / Care atunci cînd întocmi pămîntul / Ne-a sărutat în lume și-a plecat”.

(Continuare în pag. 561)

C. T.

Istorie literară

G. CĂLINESCU, bibliotecar la Arhivele Statului

În cele aproape șapte decenii cât a trăit eminentul istoric și critic literar, biograful răzbește cu greutate, fiind întinpinat de enigme, pe care autorul inegalabilei exegeze eminesciene, voit sau nevoit, nu le-a dezlegat. Este cunoscut că G. Călinescu a făcut foarte puține mărturii despre sine. Nu îndemnat de pudoare, ci de rigorile științei. Cele câteva studii biografice care i s-au închinat, unele cu pretenții de a fi atotcuprinzătoare, nu satisfac, atât sub raportul informării, care este deficitar, cât și din punctul de vedere al interpretării, pueril și anost pe alocuri. Un aspect insuficient cercetat al tumultuoasei sale activități este acela de bibliotecar la Arhivele Statului din București. Aici fusese numit în urma examenului susținut la Dimitrie Onciul, mai întâi paleograf și apoi bibliotecar. Bibliotecar sau mai bine zis ajutor de bibliotecar a stat o perioadă relativ scurtă, dar atât cât a funcționat a fost de o corectitudine ireproșabilă, muncind cu rivnă în interesul instituției, căutând să contribuie la organizarea și completarea fondurilor bibliotecii. Dealtfel, în **Rememorări**, articol publicat în **Națiunea** din 25 decembrie 1947, p. 5, 11, avea să mărturisească: „Organizarea bibliotecii Arhivelor e începută de mine”.

În considerațiile de față ne-am propus să prezentăm numai o secvență din această activitate depusă de G. Călinescu, și anume, cercetarea fondului de publicații existente în depozitul Casei Școalelor, pentru completarea bibliotecii Arhivelor. Directorul general al Arhivelor, Al. Lapedatu se adresează astfel administratorului de la Casa Școalelor:

Direcția Generală a
Arhivelor Statului
Nr. 100

București, 25 Aprilie 1923

Domnule Administrator,

Pentru completarea Bibliotecii Arhivelor Statului, am onoare de a vă ruga să binevoiți a autoriza pe d(omnul) G. Călinescu, ajutor de bibliotecar la acest serviciu, să cerceteze și să aleagă din depozitul publicațiilor acelei instituții cărțile care interesează sau lipsesc din colecțiunile Bibliotecii acestui serviciu.

Director general

Al. Lapedatu

Arhivar Radu Perianu

Domniei-Sale Domnului Administrator al Casei Școalelor.

S-a luat act de cererea directorului general al Arhivelor Statului, G. Călinescu a întreprins cercetarea, alegând 64 de lucrări cu caracter istoric, în 75 de volume. Printre istoricii români figurează N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, G. Tocilescu, I. Bogdan și alții.

La numai șase zile de la prima cerere, Al. Lapedatu se adresa aceluiași administrator:

Direcția Generală a
Arhivelor Statului

București, 1 Mai 1923

Domnule Administrator,

În legătură cu adresa acestei Direcțiuni nr. 100 1923, am onoarea de a vă ruga să binevoiți a încredința d(omnului) G. Călinescu, ajutor de bibliotecar la acest serviciu, cărțile alese din depozitul acelei instituții, împreună cu inventarul lor. Cărțile vor fi transportate la biblioteca Arhivelor Statului.

Director general,

Al. Lapedatu

Arhivar,

Radu Perianu

Inventarul cu 75 de volume a fost preluat de tânărul bibliotecar, care apostilează cererea astfel: „Am primit cărțile din lista alăturată. G. Călinescu. 3 V (1)923”.

Pară un fapt minor din bogata activitate a lui G. Călinescu, dar privind lucrurile prin optica sa, constatăm că s-a ignorat, pe nedrept, tocmai mediul unde s-au format și cristalizat cele mai durabile creații ale insolitului și inimitabilului critic. Biblioteca și activitatea de bibliotecar, fie ea la Universitate, fie la Arhive, nu trebuie despărțită nici un moment, când îndrăznim să scriem despre acest magician al verbului românesc.

Nicolae SCURTU

Cartea rară

Duiliu Zamfirescu: „ALTE ORIZONTURI“ (1894)

Ne gândim cel mai adesea la D. Zamfirescu ca la scriitorul care a creat primul roman ciclic din literatura noastră, neglijând restul activității sale. Deși nu a reușit să se afirme ca o personalitate poetică de valoare înaintașilor și contemporanilor (Alecsandri, Bolintineanu, Maqedonski, Coșbuc), el reușește să transmită generației care a urmat o mare tradiție a poeziei românești și câteva prețioase nuclee poetice. Biblioteca noastră deține ediția principala a volumului de poezii „Alte orizonturi“, apărut în 1894.

Structura poeziilor este aproximativ aceeași. Începutul este o plasare directă în peisaj la „care-și strînge la piept a sa aripă“ cu catedrala San Marc care „vestește lumii c-a mai trecut o clipă“ (San Marc) „pe Tibru, la vale“, în crîngul „de sălcii pletoase“ unde se află „vechiul castel din mlaștini pontine“ (Castel Fusano); în mijlocul cîmpiei Lațului (Boul); pe povârnișurile munților „străvechi“ de unde „se lasă către vale“ / Pîrîul plin de umbre și lumini“ (Anienul) etc...

Deseori, elementele geografice, decorative sînt părăsite pentru a da loc unei meditații în ordinea umană, unei concluzii, unui aforism despre viață, moarte, timp, omenie, artă, istorie etc.

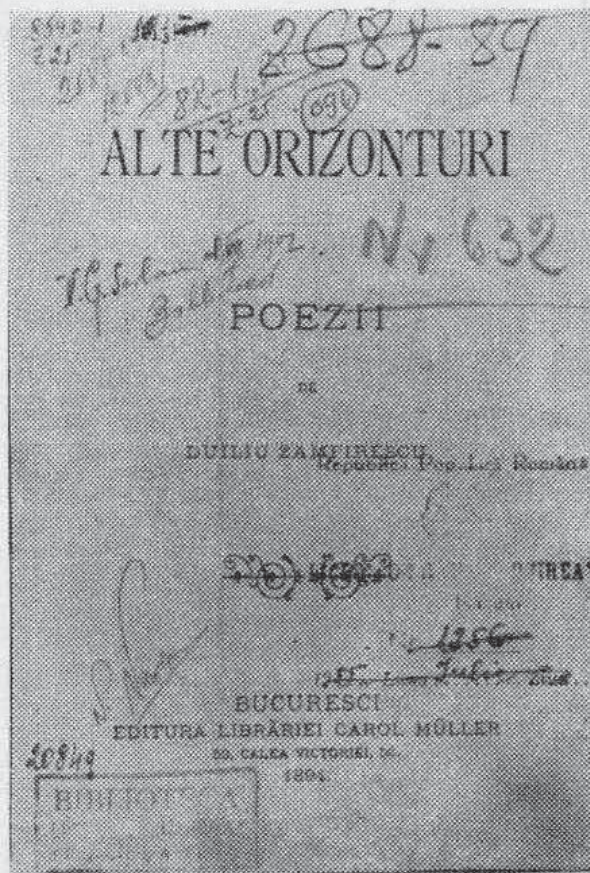
Peisajele incremenite, aceleași de zeci de secole îl fac să se gîndească cu tristețe la ireversibilitatea timpului și scurgerea iremediabilă a trecutului. „Căci toți s-au dus în lumea vecinicii / Iar Soțîul e țară de morminte“ (Boul): „Trecut ce te duci, n-ai nici un braț valid“ (Castel Frusce).

Cuprins de un „dor fără de spațiu de lumea vremilor duse“, se întoarce cu sfîntenie parcă spre arta clasică pe care și-o ia de altfel drept ideal. „Lăsați-mă să vin la tine, lume plină de parfumuri, / Ce răsai din timpul clasic ce mi-a fost atît de drag, / Să aleg în libertate tranșării de pe drumuri, / Să mă-mbăt

de armonia limbii din Areopag“ (Pe Acropole).

Descrierile de natură sînt vioaie, versurile aleargă și se joacă pe hîrtie: „Cu firea ei cea arzătoare / Sosit-a vara înapoi / Toți pomii sînt în sărbătoare, / În tei stă floare lângă floare... / E dulce vara pe la noi“. Pastelul de iarnă e feeric și sculptural, glacial, în felul în care-l va face și Topîrceanu în „Balada popii din Rudeni“: „Frigul, scriitor pe geamuri / Cu zăpezile se joacă / Și le schimbă-n promoroacă / Atîrnînd ciucuri de ramuri“ (Ianuarie). Deși inegal ca poet, contradictoriu și capricios în opinii, D. Zamfirescu a știut, la sfîrșitul sec. al XIX-lea, să fie totuși un deschizător de drum pentru generația următoare.

Cornelia PRUNESCU
anul III C

VICTOR ION POPA

(Urmare din pag. 529)

Poetica lui Aristot (rolul *imitativ* al teatrului, importanța *acțiunii*), acestea sînt estompate de receptivitatea netă față de ideile novatoare. Faptul poate fi constatat, printre altele, și din felul în care Victor Ion Popa caută să răspundă la întrebarea fundamentală — **teatrul este sau nu este literatură?** Delimitîndu-se de ideea tradițională după care dramaturgul e considerat un fel de literat, iar piesele de teatru ca produse literare propriu-zise, Victor Ion Popa continuă concepția novatoare a lui I.L. Caragiale, care afirma, răs-picat, că teatrul nu e un gen de artă, ci „o artă de-sine-stătătoare, tot așa de deosebită de literatură, în genere, și, în special, de poezie ca orișicare altă artă” (art. **Oare teatrul e literatură**, 1897). Victor Ion Popa preia de la ilustrul său înaintaș ideea că teatrul este o artă **constructivă**, al cărei material sînt **conflictele**, iar elementele cu care lucrează sînt chiar arătările vii și imediate ale acestor conflicte. În consecință, el nu limitează teatrul la opera literară, nu detașează textul dramatic de servituțile scenei, ca aristotelienii conformiști, ci consideră **partitura dramatică unul** din elementele constitutive ale spectacolului, un punct de plecare, în care sînt implicate, latent, **virtualitățile** dramatice. Piesa de teatru furnizează „logica de artă”¹ pentru o **compoziție** artistică cu profil specific, **integratoriu** — spectacolul de teatru². În epocă, poziția lui Victor Ion Popa este, într-un fel, singulară, raportată la ideea îmbrățișată de Camil Petrescu, M. Sebastian, după care textul constituie elementul capital, **teatrul** (totalitatea mijloacelor scenice) trebuind să i se subordoneze fidel, pentru a-l valorifica. Continuîndu-l pe Caragiale, Victor Ion Popa împărtășește, într-un mod personal ideea **teatrului integral**, pe care o formulează surprinzător de modern: „Teatrul nu e literatură, nu e arhitectură, nu e muzică și nu e sculptură. Poate că nu e nici „artă integrală”, în sensul wagnerian al cuvîntului, luat și el din fanteziile miaunate ale marelui Hoffmann. El e o artă — poate și trebuie să fie — o artă în care se intrajută toate fațetele diverse ale sensibilității omenești”.

În concepția lui Victor Ion Popa, teatrul este o **artă autoromă**, el impunîndu-se și în acest sens, la noi, ca unul din puținii continuatori ai lui I.L. Caragiale³, ca un teatrolog cu viziune modernă, din galeria ilustră, reprezentată de nume ca Gordon Craig, Georg Fuens, Al. Tairov, Artaud, iar mai aproape de noi, Beckett, Ionesco, Arrabal.

Poziția modernă a lui Victor Ion Popa privind **arta spectacolului** se vedește și în opiniile sale despre izvoarele străvechi ale artei teatrale. De la primele manifestări, arta spectacolului s-a impus prin **teatralitatea** ei. De la începuturile sale, teatrul s-a manifestat ca o artă de-sine-stătătoare, cu un profil propriu, dat de **sincretismul** artistic prin care se constituie. Victor Ion Popa vedea — cum spuneam — în spectacolul de teatru, o artă integrală, în care se adună toate artele, „dar nici una în expresia ei specifică, ci în acea înfățișare deosebită a fiecărei arte care s-ar putea numi **dramatică**”⁴. De aici, în spiritul teoriilor lui Gordon Craig, dar nu în litera lor, Victor Ion Popa ajunge la ideea de **spectacol** ca „manifestare a unei unități perfecte”, **realizate de un singur om**, „care să scrie opera, să o interpreteze, să o decoreze și să o realizeze sub lumina propriului său ochi, în vibrația propriei sale sensibilități”⁵.

Dramaturg, regizor, scenograf, decorator, Victor Ion Popa reprezintă în cultura noastră, după I.L. Caragiale, un exemplu fascinant de **om de teatru complet**, în stare a realiza aproape singur un spectacol teatral. Aceasta este marea deosebire calitativă dintre el și contemporani.

1. Victor Ion Popa, Scrieri despre teatru, Meridiane, Buc., p. 208.
2. Victor Ion Popa, Teatru și roman, Vreimea, 27 sept. 1931.
3. Victor Ion Popa, Richard Wagner ca regizor, Vreimea, 11 oct. 1931.
4. Articolul Teatru și roman.
5. A se vedea I. Constantinescu, Caragiale și începuturile teatrului european modern, Minerva, București, 1964.
6. Victor Ion Popa, Scrieri despre teatru, p. 119.
7. Idem, p. 120.

Teze

Peisajul sadovenian este creația unui mare romantic

Pe plai de cînt și baladă, s-a înălțat, în răsărit de soare, un neam frumos, cu ochi de vis, cu suflet de cîntec, cu iubire de viață.

Pe plai de cînt și de baladă, s-a înălțat, în răsărit de secol, un scriitor... Cu sufletul răpit de natură, cu darurile și copilăria în ea, Sadoveanu a rămas marele peisagist al neamului carpato-dunărean.

Pictor-artist desăvîrșit, Sadoveanu s-a extaziat în fața minunatei lumi a florilor și a pădurilor, a cerului și a izvoarelor, a lumii păsărilor și a culorilor. În imensitatea naturii, cu suflet îmbătut de frumos, scriitorul devine poet, cu flori în loc de inimă și cu iubire de mister.

Cutreierată de sensibilul povestitor, natura se dezvăluie în toată splendoarea ei: un susur de vietăți, de parfum de viață învăluie, ca în ceașă, o pădure a Petrișorului, un tumult discret de zburătoare fascinează razele care se joacă, neasfîmpărate, pe fața pădurii — misterul maiestății —, un trib de animale mici — menite să se integreze în splendoarea peisajului — dăruiesc eternității, fericirea. („In pădurea Petrișorului“).

Natura e prezentă, uneori, în opera sadoveniană, cu toată exuberanța ei, cu tot decorul viu al păsărilor de baltă, cu tot mesajul de-a fi fericit într-un fantastic apus, cu toată puterea de-a rămîne, etern, refugiul sufletelor... („Mirajul“ „Pasaj de rațe, sară“).

În ea, durerile își găsesc alean, în ea scrișnetul de ură se preface în iubire, în ea, puterea învăluie trupurile epuizate...

În ea — Vitoria Lipan — piatră cu inimă de primăvară — își găsește tovarăș în căutările lungi pentru aflarea sofului, cu sufletul ei, oamenii — vitejii străjeri ai Moldovei — înving lăcomia și demonii („Frații Jderi“), în ea, Niculăieș redă viață, cu sufletul, mioarei — talisman de muribundă — („Un om năcăjit“).

Ea e sfătuitoarea sărmanilor cînd asuprirea e prea crîncenă, ea învăluie sufletele involburate ale răzbnunătorilor („O umbră“).

Ea pedepsește, cu forțe considerate supranaturale, lăcomia și ura, lașitatea și dușmănia („Balaurul“).

Ea rămîne sufletul omului, o transformare a temerilor și frumuseții lui, un cuget luminos ori îndărătnic, un cuget smuls în lupta cu vremea.

Aurelia PANAETE
anul IV B

Un traseu turistic

Valea Prahovei

Primul popas, pe care noi, cei treizeci, l-am făcut în această excursie de sfârșit de săptămână, a fost Ploieștiul. Impunătoarele trepte ale tăcutului și impresionantului Palat al culturii ne-au liniștit puțin exuberanta veselie a celor câteva ore de drum, în care am cîntat, am rîs, am privit. Drumul pînă la Ploiești era cunoscut pentru mulți dintre noi, așa că Muzeul ceasurilor a fost prima noutate. E uluitor cît de puțin loc este necesar pentru a găzdui niște exponate care ilustrează o idee așa de mare! Sensul instructiv al acestui muzeu nu este, așa cum ne-a repetat-o ghidul, de a ilustra evoluția mijloacelor și instrumentelor de măsurat timpul, ci de a înfățișa ochilor roadele unei munci artistice, reușita celor ce au încercat să îmbine frumosul cu utilul. Colecția de la Muzeul ceasurilor este mai mult una de artă decît una tehnică, deși există acolo și ceasuri deosebite prin ingeniozitatea modului lor de funcționare. Cred că am avut totodată și prilejul să vedem cel mai bătrîn strămoș al ordinatorului de astăzi și cel mai vechi tonomat muzical. Bătrînul tonomat cu discuri perforate se numește destul de poetic „euphonyum”. Cînd am ieșit, eram puțin amețiți de lucrurile văzute, de diversitatea lor, de frumusețea unora dintre exponate, de finețea și ingeniozitatea altora.

Ploieștiul ni s-a dezvoltat cu toată diversitatea sa de oraș modern, industrial și de vechi oraș muntean, cu clădiri cenușii tăcute care te întimidează, ca un bătrîn și sever profesor de limba latină, dar care nu tulbură armonia vieții trepidante, fiindcă este în deplină consonanță cu noile clădiri ale orașului.

Nicolae Grigorescu — una din cele mai de seamă personalități artistice ale românilor — ne-a făcut să fim mîndri și să ne emoționăm în fața lucrărilor lui, să le simțim poezia, căldura, să-i împărtășim dragostea pentru frumos. Spiritualul ghid al muzeului ne-a evocat personalitatea pictorului în perioada în care a

trăit în casa de la Cimpina, căci ați înțeles că ne aflăm în casa memorială „Nicolae Grigorescu”.

„E pur si muove” — iată cuvintele celebrului Galilei, cu care ne întîmpina puțin mai departe castelul Iuliei Hasdeu. Întregul muzeu respiră dragostea părintească nemărginită, regretele eterne pentru moartea Iuliei, lovitură care a reușit, spre sfârșitul vieții, să-l însingureze pe genialul Bogdan Petriceicu Hasdeu. Impresiile ne sînt accentuate de ziua cenușie și mohorîtă.

În aceeași mantie ne întîmpină și Posada, unde castelul Bibescu pare rece și auster. Cald și primitiv însă, interiorul lui ne oferă găzduire pentru o noapte cețoasă.

După o seară veselă, cu muzică și voie bună și după o noapte „odihnită”, dimineața, Posada ni se arată la fel de posomorîtă, scufundată în valuri de cîtini cenușii. Uluitoare schimbare după numai jumătate de oră de mers, soarele strălucește urmărind ceața fugară peste coastele albe, printre trunchiurile brazilor.

Un cer ca o petală de „nu-măuita” și zîmbitor ca primăvara pregătește o intrare în scenă triumfală strălucitorului Caraiman. Cenușii granitului e parcă optimist, așa luminat de scipirile soarelui în zăpada spulberată de vinturi.

Și Sinaia ne primește în straie de sărbătoare.

În cadrul unei secții aparte, organizată în 1966, Muzeul Peleş prezintă vizitatorilor săi o selecție de aproximativ 600 de piese din colecția sa de artă decorativă europeană din secolele al XIX-lea și al XX-lea.

Sînt prezentate aici, grupate pe tehnici, iar în cadrul acestora pe țări și manufacturi, obiecte de faianță, porțelanuri, sticlărie de artă, argintărie, piese de calitate, de mare varietate și frumusețe.

În prima sală destinată faianței, sînt expuse piese în genul unor manufacturi din Spania: Salamanca, Valencia, Talvera; din Italia: numeroase obiecte în genul secolelor al XVI-lea, al XVII-lea, de la Faenza, Deruta, Urbino, Cesaro, Cafaggiolo, Savona, Nove, Florența; din Franța: produse de Moustiers, Rouen, Marsilia (sec. al XVIII-lea) din

Olanda piese de Delp (sec. al XVII-lea), din Germania, Anglia, Ungaria.

Următoarele două săli cuprind: una porțelanuri germane (sec. al XVIII-lea) de la Meissere și cealaltă porțelanuri în gen vechi vienez de Boemia, de Sevres (sec. al XVIII-lea al XIX-lea, al XX-lea).

În sala care urmează, mai sînt prezentate aeriene vase de Murano pe care ai impresia că și o răsufilare le poate sparge. Ultima sală, a orfevrăriei, prezintă somptuoase piese de argintărie în stilul Renașterii târzii îmbinate cu materialele rare: cochilii de side, nuci de cocos, ouă de struț, sau înscrutate cu pietre prețioase.

Cu medieala lui Biserică Neagră, cu toate frumusețile sale, Brașovul nu ne-a reținut prea mult, căci ne așteptau în Poiană, ziua frumoasă, soarele cald, zăpada rece... De sus, de pe șoseaua ce duce la Poiană, vezi Brașovul la picioarele tale, mai bine zis, la roțile tale, dar... ai impresia că ții tot orașul în palmă. Nicăieri senzația de măreție nu o simți mai precis și mai acut. Niciodată nu simți un oraș mai al tău, în sensul propriu, decît atunci cînd privești Brașovul de sus, de pe șosea.

Dar Poiana, cu zăpada și soarele ei, ne-a făcut să uităm și de măreție și de timp.

Gabriela MOISE,
anul II C

Cartea de căpătîi

(Urmare din pag. 555)

Ce este viața?

Viața e căutare, mișcare, neodihnă. E ceea ce faci acum pentru acum și pentru pasul următor.

Viteazul Ghilgameș luptă, caută, e frămîntat de întrebări. Pentru el, fiecare zi e o nouă încercare, rostul vieții lui e să găsească nemurirea. Prietenia adevărată îl îndeamnă la fapte demne de el.

Ce e prietenul?

Enkidu și Ghilgameș alături înseamnă forță, siguranță și îndemn la acțiune. Prietenia se leagă prin isprăvi pe care le fac împreună. Se des-tăinuie și se îmbărbătează în clipele grele, împart fericirea izbînzii ca niște copii. Cu multă naturalețe, sînt realizate portretele și redat sentimentele contradictorii încît viața își apare reală. Cred că tema epopeii este mereu actuală.

Daniela ZANETE, anul II A ;

Citim, citim, citim... Fiecare pagină parcursă are un ecou propriu, profund în viața noastră spirituală. Evident, numai atunci cînd știm să alegem, cînd știm să alăturăm preferințelor noastre nevoia de util și frumos. Să alegem, dar să păstrăm amintirea cărților deosebite. Ce înțelegem prin cărți deosebite? Cartea ce oglindește măcar o fărîmă din experiența noastră, cartea printre ale cărei personaje te poți regăsi. Și, din fericire, astfel de cărți există și nu într-un număr redus. Din această pricină, este foarte dificil să precizezi o singură operă literară ce și-a pus pecetea nemuririi pe coardele sufletului. Consider deci „carte de căpătîi” literatura bună, ce contribuie în mod direct la dezvoltarea gustului pentru arta cuvîntului.

Cu decenii în urmă, Mihail Sadoveanu numise Vrancea „Cetatea de piatră a Moldovei”. Înaintea lui, cu două veacuri, Dimitrie Cantemir considera Vrancea o adevărată „republică”. Între aceste două definiții date Vrancei, se desfășoară întregul ei destin istoric. Istoria Vrancei este, de aceea, un adevărat „hrisov al veacurilor”, al cărui descifrare, prilejuieste nu numai deschiderea unor orizonturi noi în acest spațiu istoric, dar, în același timp, și înțelegerea mai profundă a istoriei noastre naționale.

Iată de ce, pentru noi membrii cercului de istorie locală de la Liceul „Unirea”, cunoașterea istoriei Vrancei reprezintă o principală preocupare și pe orice cale s-ar realiza aceasta, ne apropiem întotdeauna cu emoție de mărturiile zbuciumatei istorii a oamenilor de pe aceste plajuri.

Cu aceste gânduri și sentimente am pornit în ziua de 28 martie 1976, pe văile Vrancei, într-o excursie care să ne ducă mai aproape de acele locuri, fremătînd încă de amintirile trecutului. Și astfel, am pătruns în Vrancea pe poarta Milcovului și a Putnei, urmînd drumurile pe care au călcat poate și pașii lui Ștefan cel Mare. Și dacă în pulbera și pe prundurile acestor văi, urmele pașilor din veac s-au spulberat, imaginea vremurilor de demult ne-a apărut totuși apropiată și plină de viață în evocările îndrumătorului cercului de istorie, tovarășul profesor Emil Giurgea, care a rechemat din adîncul veacurilor, oameni și fapte de arme, așezări înfloritoare cîndva, dar fără urmă astăzi.

Primul popas l-am făcut la Odobești, vestit centru de podgorii încă din secolul al XV-lea, amintînd prin așezarea sa de acea Milcovie, întemeiată ca episcopat catolic la 1227, dar indicînd, de fapt, o închegare statală de tip feudal, anterioară statului moldovean. Beciul domnesc, ridicat la 1839 în marginea tîrgului sau biserica Sf. Ilie Cazaclii construită în 1777, ne-a prilejuit întoarcerea în timp, într-o vreme în care chervanele cazacliilor odobeșteni duceau vinurile din această podgorie pînă în îndepărtările Ucrainei. Și tot aici, am privit așezarea impresionantă a dealului pe care s-a ridicat cîndva cetatea Crăciuna, mărturie a vremii marelui Ștefan.

Urcînd pe valea Milcovului, viața

Note de drum

Pe drumuri de istorie

de altădată a acestor locuri ne-a fost evocată pas cu pas, fie în așezarea de la Căpătanu, fie la Reghiu și Andreiașu, dar mai ales la impunătoarea construcție a mănăstirii Mera, care domină și astăzi împrejurimile. Am aflat, astfel, cum s-a ajuns de la modesta bisericuță de lemn a boiernașilor odobeșteni — Moțoc și soția sa Ursa — din 1683, la masiva și totuși zvelta construcție de piatră și cărămidă din 1705 a lui Antioh Cantemir, iar în fața tabloului votiv din biserică ne-a fost evocată nu numai istoria unei așezări monahale, ci un întreg capitol din istoria Moldovei. În fața zidurilor de incintă în curs de restaurare, am trăit dramaticele întîmplări din timpul luptei împotriva catanelor nemțești din 1715, sau a luptelor dintre turci și eteriști din 1821, toate cu urme adînci nu numai în istorie, dar în însăși structura așezării fortificate, care a fost cîndva Mera.

O excursie istorică este întotdeauna o expediție chiar dacă cei ce o întreprind nu poartă uneltele cu care să răscolească în adîncul pămîntului. Și asta pentru că uneori, cercetarea cu uneltele spiritului este mai profundă și mai plină de neprevăzut. Am înțeles aceasta încercînd să găsim explicația prezenței pe această vale a Milcovului, a unor așezări dispărute și ne-am propus să revenim în aceste locuri pentru a duce cercetarea noastră, pînă la satisfacția deplină a descoperirii și confirmării ipotezelor.

Pătrunzînd pe cealaltă poartă a Vrancei, valea Putnei, ne oprim la „movilele” Vrancei, acele încă enigmatice „accidente” de teren și aici, la poalele Măgurii Odobeștilor, ne-am întrebat și noi ca atîția alții înaintea noastră, dacă este vorba de necropole din epoca bronzului ori din epoca migrațiilor, sau dacă a-

ceste movile nu constituiau cumva hotarul sud-estic al Vrancei din vechime. Lângă aceste movile ne-a fost evocată istoria acestei „țări” a Vrancei, cu autonomia ei față de domnie, cu „sfatul cel mare” care se aduna la Năruja sau Vidra pentru a pune la cale treburile obștii, cu lupta dramatică dusă de vrânceni pentru a scoate Vrancea din boieresc atunci când prin silnicia domniei, străvechea „republică” fusese făcută danie boierului Iordache Russett Roznoveanu și am înțeles că victoria vrâncenilor, în această luptă s-a datorat nu numai dârzeniei lor, ci și formei de organizare comunitare, specifică acestei regiuni.

De pe podul de la Vidra, am privit spre zarea apusului, culmile îndepărtate ale Munților Vrancei, și-am înțeles mai bine, astfel, evoluția istorică a acestui colț de pământ românesc, îndelungată sa autonomie. Urcînd spre Vidra, am depus pe treptele monumentului eroilor vrânceni, florile primăverii și-ale recunoștinței, omagiul inimii noastre tinere, celor ce și-au dat viața pentru apărarea acestor plaiuri ale Vrancei.

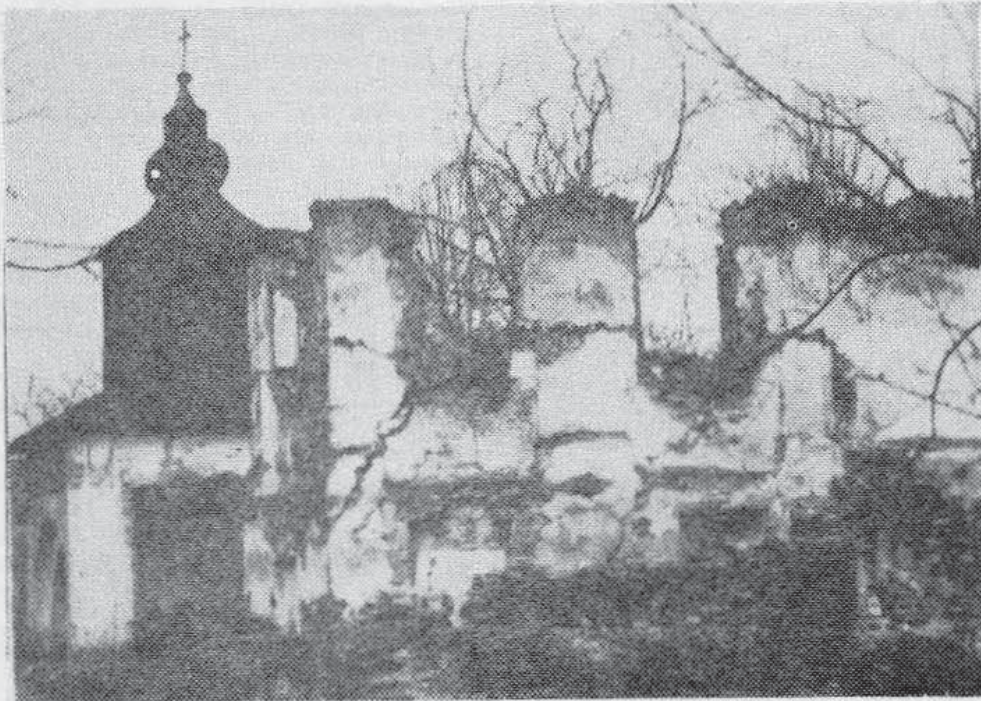
Poposind în centrul acestei străvechi așezări vrâncene, străjuită de Măgura Odobeștilor, dincolo de apa Putnei, ne-am închipuit pentru o clipă că participăm și noi la „marele

sfat al Vrancei”, și am văzut aievea, coborînd pe văile Zăbalei, Nărujei și Putnei, de sub culmile Cozei și ale Ghergheiului, pe urmașii Tudorei Vrîncioaia, veniți să-și spună cuvîntul despre rosturile așezărilor lor, pe acei bătrîni ai satelor care au dus peste veacuri tradiția formelor de organizare politică și juridică specifice Vrancei. Și am înțeles că numai puterea acestor tradiții au determinat impunerea hotărîrilor „sfatului Vrancei”, ca exemplu de conduită politică așezărilor din jur; a acelor așezări dintre dealuri și cîmpie care așteptau să vadă „ce zice Vrancea” și „ce face Vrancea”, pentru a se pronunța într-o chestiune sau alta legată de relațiile cu domnia.

Cobora amurgul cînd am pornit din nou pe valea Putnei în jos, spre Focșani. Purtam în gîndurile și inima noastră imaginea acelei îndepărtate „republici” vrâncene și, treptat, reveneam în timpul epocii noastre, dintr-o lume a unor amintiri eroice.

Și aproape nu înțelegeam cum fusese posibilă acea întoarcere în timp. Dar despre aceasta nu l-am mai întrebat pe tovarășul profesor Emil Giurgea, cel care ne purtase într-o zi de primăvară pe văile și prin veacurile Vrancei .

Florentina PINTEA,
clasa a VIII-a B

Minăstirea Mera

Foto : prof. Emil GIURGEA

Cronica liceului

● In cadrul acțiunilor organizate în întâmpinarea Congresului educației politice și culturii socialiste, 19 uteciști de la liceul nostru au participat la întâlnirea cu tovarășul SIMION DOBROVICI, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Vrancea al P.C.R.

● Dumnică, 25 aprilie 1976, peste 200 de elevi de la școala noastră au luat parte la „Marșul primăverii”, o frumoasă acțiune cultural-sportivă desfășurată în Crîngul Petrești.

● La concursul „Prietenii presei”, elevii Georget PRUNDEANU și Paula POPESCU au obținut premiul al II-lea, iar Mihaela LEU, premiul al III-lea.

● Peste 250 de tineri din întreprinderile și școlile focșănene au participat la concursul tehnico-aplicativ, „Pentru apărarea patriei” desfășurat la 3 mai 1976, în Crîngul Petrești. La ambele cicluri, pe locul I s-au clasat echipele Liceului „Unirea”.

● Tot locul I au mai ocupat: formația de dansuri; Paula Popescu și Silvia Drăghici, participante la concursul „Pionier și utecist, pe același drum istoric și glorios”; brigada artistică de agitație, condusă de tovarășul prof. Vasile Stan și alcătuită din elevii: Cezar Copcescu, anul I B (curs seral), Verginica Antonie, Dan Purice, Mariana Luca, Dumitru Pănaît, anul III A, Margareta Bahamat, Marilene Bostan, Veronica Vereș, Conelia Mihani și Adrian Dumitriu — anul III B, acompaniați la acordeon și chitară de elevii Ionel Kelerman și Viorel Tatu.

Formația de teatru, condusă de tovarășa prof. Marieta Tudorache, s-a clasat pe locul al II-lea.

● La sesiunea de referate, s-au înregistrat următoarele rezultate: premiul I — Lucreția Zamfirescu, anul III C; premiul al II-lea — Cristina Badragan, anul II C, Gina Blendea, anul III B, Aurelia Panaete, anul IV B; premiul al III-lea — Cornelia Iacob; mențiune — Gh. Prescornițoiu, anul I B, și Georgeta Bogdan, anul III C.

● In urma chemării lansate de „Revista noastră”, s-au colectat 520 de kg de maculatură.

Tiberiu LOGHIN

anul II B

Mihaela LEU

clasa a VII-a B

Revista revistelor

MANUSCRIPTUM (nr. 1/1976) impresionează printr-un sumar bogat și variat, dar și prin condițiile grafice excepționale. Întîlnim lucrări inedite datorate lui Dimitrie Cantemir („Precuvîntarea sau predoslovie la Hronicul vechimii româno-moldovlahilor”), Mihai Eminescu (monolog dintr-o proiectată dramă dacică — „Mișcînd din codri riuri de popoare”), Dosoftei (poemul „Domnii Moldovei”), Costache Negruzzi (un alt început pentru „Aprodul Purice”), Camil Petrescu (scenariul literar „Ștefan cel Mare”), Radu Stanca („Ochiul” — un episod din istoria Mușatinilor), articolele referitoare la Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi ș.a.

Rodica FLORENTIU
anul II C

Revista MUGURI, publicație a elevilor Liceului nr. 1 din Brașov, oferă cititorilor săi, în nr. 2/1975, un conținut interesant. Alături de articole cu profil științific („Mecanica invariantivă” de Mihaela Ciumac) și cultural („Ștefan Mironescu — pictor al Scheiului” de Ileana Pat și Șerban Centea, „Filme despre și pentru tineret” de Adrian Sirbu), întîlnim și lucrări cu caracter literar („Stanță” de George Gordon Byron și „Ecce puer” de James Joyce — în românește de Alexandrina Popovici).

Manda CHIRIȚA
anul I E

Ultimul număr al revistei SPERANȚE (coordonator prof. Tudor Opreș), editată de Liceul „Gheorghe Lazăr” din București, dovedește încă o dată bunul gust și rafinamentul colaboratorilor ei.

Remarcăm educativă întîlnire, de o înaltă încărcătură emoțională, cu savantul Henri Coandă, interviul luat scriitoarei Agatha Bacovia, care-și deapănă amintiri și gânduri cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, creațiile laureatelor concursului național „Tinere condeie” Mihaela Opreș și Anca Voiculețiu, materialele din activitatea cercurilor științifice și artistice.

Mihaela POPESCU
anul I C

Medalion plastic

Valeria POPESCU

- Mai multă apă !...
- Așa, apa dă transparență, lumina...
- Lasă mâna liberă...
- Lucrează degajat, fetiço !

Și așa, la orele de curs, pe străzile orașului, profesoara Valeria Popescu rămâne aceeași femeie cu ochi și mâini de magician, privind fiecare chip, fiecare floare, fiecare cascadă de culori altfel decît ne poate privi și înțelege, că ea aude ceea ce nu toți pot auzi, vede ceea ce nu toți pot vedea, simte ceea ce nu toți pot simți. La Valeria Popescu, imaginile se impun prin greutatea lor în sinceritate, iar expresia plastică este de o mare prospețime („Flori III”). Pictura este pentru această artistă bucurie cu prețul unei statornice dăruiri autentice. Floarea nu este ruptă, ea trăiește, continuă să trăiască prin lumina culorii și-n seva căldurii sufletești („Flori”). Culorile „cad” căutîndu-se una pe alta... Roșul se mulează pe gri, dînd limpezime și senzația de mult spațiu. Picturile Valeriei Popescu au lumina lor proprie, aura lor, transmișînd acea liniște de care avem atîta nevoie... și acea pulsație a degetelor subțiate-n finețea lor și arcuite peste pensulă („Pe marginea apei”).

Nu este vorba de o scenarizare: totul se sprijină pe întîlnirea calităților de desenator și colorist.

Pictura Valeriei Popescu oferă ochilor și sufletului un teritoriu al frumuseții și armoniei.

Adriana CHIRU

Monografia Liceului „Unirea“ (VII)

Construirea localului propriu al liceului

Starea mizerabilă în care se găsea localul, proprietate a Elenei Marinescu (născută Pastia), unde funcționa gimnaziul încă din anul 1870, nenumăratele rapoarte ale directorului Caian, în care își arăta nemulțumirea față de reaua voință a proprietarei care nu voia să facă reparațiile și îmbunătățirile necesare, spunind că nu-i obligată s-o facă, înmulțirea numărului elevilor care nu mai încăpeau în clădirea care semăna mai mult a grajd decât a institut de instrucție și educație, perspectiva apropiată a transformării gimnaziului în liceu, toate acestea, precum și sollicitudinea prefecturii județului Putna, care de mult intenționa să dea ținutului o clădire pentru liceu, au făcut ca visul să devină realitate. La 3 iunie 1877, directorul Caian arăta într-un raport către primărie că zidirea unui local pentru gimnaziu e de o necesitate stringentă (dosarul 16/1877). La 24 iulie 1880, se punea piatra fundamentală a Liceului „Unirea“ (dosar 33/1880).

Fiindcă ridicarea localului nu putea fi gata în acest an, Elena Marinescu anunță primăria că dacă vrea să reînnoiască contractul să anunțe din timp. Prețul închirierii: 120 galbeni pe an, „fără nici o reparațiune din partea mea“ (1880 august 1, dosarul 1/1880). Primăria întreabă pe directorul gimnaziului dacă pînă la 26 octombrie 1880, se poate sfîrși localul cel nou, iar directorul răspunde că nu e posibil acest lucru și cere ca localul în care se găsea gimnaziul să fie închiriat încă pe un an.

La 26 iunie 1881, directorul Caian constată că lucrările pentru edificiul gimnaziului „zidit cu spesele Județului“ înaintează și că „se poate spera ca la septembrie va fi gata gimnaziul se va putea strămuta din ruinele unde se află actualmente“ (dosarul 6/1881). Că în adevăr directorul nu exagera, se vedea dintr-un raport al inginerului arhitect Iaslovescu din acel timp care arăta că „acele local se află într-o stare de ruină căreia nu-i poate preveni decât o înlocuire radicală și dacă nu cumva se află trecut între baratele de dărîmat, apoi suntem de opinie a se trece negreșit pentru a preveni o nenorocire“ (dosar 6/1881).

La 13 iulie, construcția clădirii liceului era aproape gata și urma ca la 1 septembrie „să se permute“ liceul într-însa. Ministerul Instrucțiunii Publice se adresa primăriei locale pentru ca aceasta să facă din fondurile proprii mobilier pentru liceu (observăm că în actele pomenite, gimnaziului din Focșani i se spune de multe ori liceu). Primăria răspunde că nu are fonduri și că gimnaziul trebuie să se servească de mobilierul vechi. Prefectura arăta într-o adresă că dacă ministerul a intervenit pentru a confecționa mobilierul, o face fiindcă ar avea de gînd să înființeze cursul superior (dosarul 6/1881, fila 4).

Odată cu mutarea gimnaziului în localul propriu, documentele primăriei, care pomenesc despre Liceul „Unirea“, sînt din ce în ce mai rare. Notăm doar înștiințarea primăriei urbei Focșani, din 22 iulie 1882, că solemnitatea distribuirii premiilor pentru elevii de la școlile din oraș va avea loc „în salonul liceului“, în ziua de 29, ora 12 meridiane, pentru elevi și în ziua de 30, pentru eleve.

În noua clădire, clădire proprie, Liceului „Unirea“ va funcționa pînă în anul 1900, cînd se va muta în localul actual.

prof. Gh. CHIRIAC

(va urma)

O ultimă întrebare

● AM CITIT numărul pe ianuarie-martie 1976 (foarte substanțial și frumos) al „Revistei noastre”, editată — încă de la 1912! — de elevii prestigiosului Liceu „Unirea” din Focșani. La pagina 505 — se publică ancheta realizată de două eleve din anul IV A: „Prietenia, motiv de veșnice întrebări și răspunsuri”; răspund 11 elevi la următoarele 10 întrebări, a căror simplă enumerare poate da dimensiunea unei lumi să-i zicem de gânduri și simțiri: „1) Oare avem nevoie de prieteni?; 2) Cum reușiți să vă dați seama că aveți de a face cu un prieten?; 3) Credeți că realizarea a cât mai multe prietenii este un mijloc de a cunoaște oamenii?; 4) Într-o prietenie adevărată, totul este admis?; 5) Numiți elementele ce nu trebuie să lipsească într-o prietenie; 6) Între ce fel de oameni se pot realiza prietenii?; 7) Din ce motive legați prietenii?; 8) Vă temeți de realizarea unei noi prietenii?; 9) Vă afectează cu ceva ruperea unei prietenii?; 10) Vă simțiți mai bine singur?”.

Se remarcă lesne că nu toți cei 11 elevi răspund la toate cele 10 întrebări — semn bun al acelei libertăți interioare, de om care își ia dreptul să nu răspundă la tot ce-i întrebat. Sint elipse care spun mai mult decât o parabolă: Toți 11 răspund însă la întrebările 1 și 5. La prima întrebare: „Aveți nevoie de prieteni?” — toți 11 răspund: „da”. Printre elementele care nu trebuie să lipsească dintr-o prietenie, cel mai frecvent apar sinceritatea și înțelegerea reciprocă. Până la ultima întrebare, toate răspunsurile — fără a fi vreunul șablonard sau tentat de paradoxuri teribiliste ale virstei — iradiază armonie, vigoare și o unanimitate de inimă, cu nuanțe ca: „poți să cunoști îndeajuns de bine destui oameni, fără ca aceștia să-ți fie prieteni” sau „ceea ce mă poate supăra la un prieten este faptul că acesta poate abuza de prietenie”. Toți mărturisesc acel curaj greu accesibil al sentimentelor frumoase. Nici unul nu dă semn de dezabuzare sau moliciune sufletească. A zecea întrebare însă: „Vă simțiți mai bine singur?” dă naștere unui „balotaj”; răspund la ea, 10 din cei 11. Patru dintre ei sint categorici: „Categoric, nu! Fără prieteni, viața e un deșert!” „Nu. Dimpotrivă”. „N-aș putea să stau niciodată singură”. „Niciodată”. Alți patru nu o ascund: „De ce să mint? Uneori, da”. „În anumite împrejurări, da”. „Cînd vin momentele de epuizare, da!”. „Omul are nevoie și de singurătate, de clipe în care gândurile să-i fie doar ale lui...”. Primele trei răspunsuri aparțin unor eleve, al patrulea — unui băiat. În sfîrșit, o fată se abține printr-o stingăcie tulburătoare: „Nu am încercat (!) și nu pot răspunde”. O alta e rezonabilă: „În anumite împrejurări, simți nevoia prezenței prietenilor, în altele vrem să fim singuri”. La capătul atîtor cercuri limpezi, la orizontul acestui cer senin, „balotajul” final pe ultima chestiune, nu mai puțin dramatic decât unanimitatea săvîrșită în jurul primei întrebări, mi se pare un acord grav, încordat, purtînd acea melodie a sufletului tînr încărcat de înțelesuri pline de neînțelesuri. Dar dacă avem înălțimea de spirit (zis și adult) care nu echivalează singurătatea doar cu o tristețe, atunci acest dezacord n-are de ce să ne întristeze ci, cum ar spune copiii aceștia, cu acel cuvînt care-i fascinează, „dimpotrivă”. În ancheta acestor elevi — cum să uit că am debutat la „Revista elevilor” în '48 și mă consider un pașoptist? — vibrează, o adolescență febrilă, curată, clasică, așa zice, dacă n-aș ști cîți dintre adulți n-au uitat deja clasicismul întrebărilor din adolescență. Și cîți maturi ar mai răspunde azi cu sinceritate la un asemenea chestionar?

Radu COSAȘU

(„Contemporanul”, nr. 17/1976)

Chimie

SISTEME COLOIDALE

În natură, substanțele se află de cele mai multe ori sub formă de amestecuri. Un amestec de două sau mai multe substanțe realizează un sistem dispers. După gradul de amestecare, se disting sisteme dispersate omogene și heterogene.

Orice sistem dispers e format din mediul dispersant, componentul în cantitate mai mare și faza dispersă, substanța dispersată în mediul dispersant.

După gradul de mărunțire a fazei dispersate, clasificarea sistemelor se face în :

— dispersii grosiere (emulsii, suspensii și aerosoli) la care gradul de dispersie este mai mare de 100 milimicroni ;

— dispersii coloidale sau sisteme coloidale cu grad de dispersie cuprins între 1-100 milimicroni ;

— dispersii moleculare (soluții) cu grad de dispersie sub 1 milimicron. Dintre multiplele tipuri de sisteme coloidale prezintă importanță practică două categorii și anume : solii sau **soluțiile coloidale**, dispersii de solid în lichid și **gelurile**, dispersii de lichide sau gaze în medii solide.

În clasificarea sistemelor coloidale, după caracterul reciproc al mediului și fazei dispersate, intră :

— coloizi liofobi sau de dispersie ;
— coloizi liofili : de asociație (micelari) și moleculari (compuși macromoleculari).

Sînt liofile două substanțe între ai căror atomi și molecule se stabilesc legături de aceeași natură și liofobe cele care au forțe de legătură diferite. De exemplu, apa, față de ulei, are caracter liofob, dar față de alcoolii, acizii organici, săruri, baze, are caracter liofil.

Soluțiile coloidale au proprietăți optice specifice cu ajutorul cărora pot fi ușor recunoscute :

— opalescența este rezultatul di-

fracției multiple a razelor de lumină, determinată de diferența indicelui de refracție între mediul și faza dispersată ;

— fenomenul Faraday — Tyndall este rezultatul difracției unui fascicul intens de lumină, care cade pe vasul cu solul coloidal într-o cameră întunecoasă.

Traiectul razei de lumină va deveni vizibil prin difuzia la suprafața particulelor coloidale. Dacă perpendicular pe traiectul razei luminoase se privește cu un microscop se pot observa în câmpul vizual întunecat, o mulțime de stelute, animate de mișcări dezordonate.

Fenomenul se numește mișcare browniană și se poate observa la ultramicroscop. Pentru prima dată, botanistul Robert Brown a observat această mișcare dezordonată la pulberea de polen dispersată la suprafața unei picături de apă, iar mai târziu a fost regăsită și la soluțiile coloidale. S-a stabilit că mișcarea browniană este provocată de impulsurile primite de particulele dispersate din partea moleculelor mediului de dispersie. Această mișcare este cu atât mai vie, cu cît temperatura este mai ridicată și dimensiunile particulelor mai mici.

Importanța deosebită pentru tehnică o au coloizii macromoleculari : proteinele solubile (albuminele), hidrații de carbon (amidon, glicogen), SiO_2 coloidal, $\text{Sn}(\text{OH})_2$ în apă, cauciucul, rășinile naturale sau sintetice dispersate în solvenți organici.

Gelurile sînt formate dintr-o rețea solidă care împânzește un mediu lichid și deci ele posedă proprietăți intermediare între aceste două stări de agregare. Existența rețelei determină apariția unor proprietăți mecanice specifice solidelor ca : rigiditate, elasticitate, plasticitate.

Aceste caracteristici de rezistență

sint foarte slabe pentru geluri, de aceea sub influența unor acțiuni mecanice mai intense (vibrații, șocuri) rețeaua este distrusă și sistemul revine la starea fluidă. Prin sederea un timp oarecare, gelul se regenerează de la sine. Această trecere izotermă și reversibilă gel-sol sub influența unor acțiuni mecanice se numește tixotropie. Tixotropia corespunde unor fenomene de degradare și refacere a structurii scheletului gelului.

Unele materiale de construcții cum sint lianți hidraulici și chiturile antiacide sint geluri. Gelul format prin hidratarea și hidroliza silicaților și aluminaților se consolidează treptat, mărindu-se și rezistența mecanică. Totalitatea proceselor care conduc la întărirea betoanelor se numesc procese de îmbătrânire. Este de neconceput tehnica actuală a construcțiilor fără a cunoaște chimismul gelurilor.

Chiturile antiacide sint geluri de silicați de sodiu cu nisip de cuarț. Acestea se utilizează ca liant pentru cărămizile antiacide în construcții speciale (pardoseli, bazine, canale), în industria chimică.

Prof. Magda PARFENE

PROBLEMĂ

Să se indice ecuațiile reacțiilor prin care au loc următoarele transformări:

- 1) metan $\rightarrow$ acid oxalic;
- 2) acetofenonă $\rightarrow$ anilină;
- 3) monoxid de carbon $\rightarrow$ acetonitril;
- 4) acid oxalic $\rightarrow$ aspirină;
- 5) fosgen $\rightarrow$ luminal;
- 6) izopentenă $\rightarrow$ polimetacrilat.

Aurelia PANAETE
anul IV B

Note

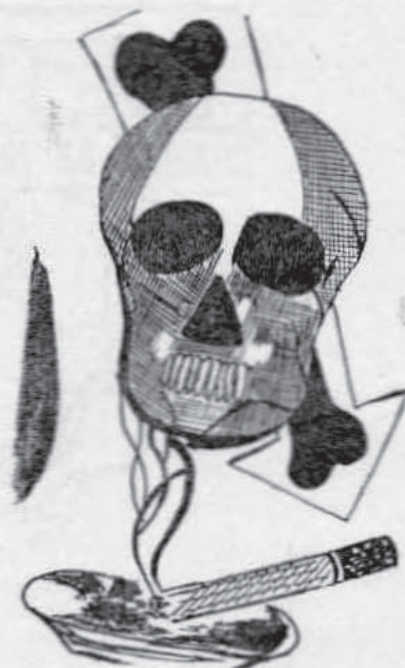
UN SFAT DAT LA TIMP

Broșura „Dragi fumători începători”, apărută în Editura Medicală sub egida Institutului de igienă și sănătate publică din cadrul Ministerului Sănătății și a Centrului sanitaro-antiepideemic al municipiului București, se adresează, așa după cum precizează autorul ei, dr. Dan Abulius, „tinerilor începători autentici în ale fumatului”, adică tinerilor aflați „între terminarea școlii generale și vîrsta înrolării în armată”.

Pentru început, autorul încearcă să dea o definiție a fumatului, numindu-l drept o „intoxicație voluntară” „de plăcere” pentru ca apoi să enumere cîteva din consecințele sale nefaste asupra organismului uman, mai ales la vîrsta adolescenței. atunci cînd tinerii sint angrenați într-o susținută activitate, aceea de a-și făuri un viitor.

În încheiere, în loc de concluzii, dr. Dan Abulius dă o sugestie tinerilor ce practică acest obicei dăunător sănătății: abandonarea lui atît timp cît nu este prea tîrziu.

Ioan CONSTANTINESCU
Clement SATALA
anul II B

Caricaturi

de V. Crăiță-Mîndră

fost elev al Liceului „Unirea“

— Vai, ce note mici ai !

— Tată, cînți fals !

COORDONATOR : prof. Petrache DIMA

COLECTIVUL REDACȚIONAL :

prof. Valeria POPESCU
Adriana PELIN
Aurelia PANAETE
Georgeta BOGDAN
Mihaela POPESCU
Cornelia IACOB
Doina NEAMȚU
Cornelia PRUNESCU
Doinița RUMEGA
Isabela ANDRONIC
Adrian GROZEA
Adrian LUNGU
Gabriel DULCU
Tiberiu DIMA
Vasile CAȘTU
Paula CRISTIAN
Iulia-Cristina BADRAGAN

FOTOGRAFII :

Nicolae MOLDOVEANU
Adrian GROZEA
Costică RADUC

TEHNOREDACTARE :

Marius VALENTIN

PAGINATOR :

Iordache MATEI
Gh. ERBARU

LINOTIPIȘTI :

Cezar COJOCARU
Ion OPREA
Petrică HREANU

MAȘINIȘTI TIPĂRITORI :

Nicolae LUPAN
Constantin POTÎRNICHE
Mircea DUMITRU
Nedeicu POPA

REDACȚIA : LICEUL „UNIREA” FOCSANI
Str. Cezar Bolliac nr. 15 ; telefon 1 56 59

Tiparul: Intreprinderea poligrafică Bacău
Subunitatea Focșani

DIN SUMAR

- P.C.R. — 55
- DEBUTURI
- UN NUME
Mihaela DULCU
- FOȘTI ELEVI AI LICEULUI
„UNIREA”
Constantin APOSTOL
- PRIETENII REVISTEI
Constantin CIOPRAGA — 60
Romulus VULPESCU
- DIALOG LITERAR
„Relația dintre muzică și poezie”.
Invitați: George SBĂRCEA, Aurel
GIROVEANU și Romulus VULPESCU
- MONOGRAFIA LICEULUI
„UNIREA” (VII)
de prof. Gh. CHIRIAC
- ISTORIE LITERARĂ
„Eminescu despre începuturile lui
Slavici”
de prof. univ. dr. Gh. BULGĂR
„G. Călinescu, bibliotecar la Arhivele
Statului”
de N. SCURTU
- COMEMORĂRI
„Victor Ion Popa și o definiție mo-
dernă a teatrului”
de conf. dr. Const. PARFENE
- CARTEA RARĂ
- CULTIVAREA LIMBII
- ANCHETA „REVISTEI NOASTRE”
CARTEA DE CĂPĂȚII
- VRANCEA LITERARĂ
„Scriitori focșăneni de altădată” (III)
de Ion Larian POSTOLACHE
- REMEMBER
Mormintul lui Eminescu
- MEDALION PLASTIC
Valeria POPESCU

ÎN NUMĂRUL VIITOR

● DIALOG LITERAR

„Condiția poeziei patriotice”
(invitați : Dan DEȘLIU și Traian IANCU)

● REPORTERII REVISTEI PE OGOA-
RELE PATRIEI

● FOȘTI ELEVII AI LICEULUI
„UNIREA”

Simion MEHEDINȚI

● DINTRE SUTE DE CATARGE

● PRIETENII REVISTEI

Dinu SĂRARU :
„Cum am scris romanul «Niște țărani»”

● COMEMORĂRI

I. M. RAȘCU

● CULTIVAREA LIMBII

„Echilibrul expresiv”
de prof. univ. dr. Gh. BULGAR
„Curiozități etimologice” (II)
de Gh. POALELUNGI

● ISTORIE LITERARĂ

Locul Hortensiei Papadat-Bengescu
în literatura română

Noi date și precizări despre
G. Călinescu

de N. SCURTU

● REMEMBER

Mormintul lui G. Călinescu

● VRANCEA LITERARĂ

„Scriitori foștămeni de altădată” (IV)
de Ion Larian POSTOLACHE

● FOLCLOR

Noi variante ale „Mioriței”